

# Ο τομέας της υγείας στη Λ.Δ. Κίνας

---

*Πρεσβεία της Ελλάδας στο Πεκίνο*

*Γραφείο Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων*



Επικαιροποίηση: Μάρτιος 2016  
Γεώργιος Σακουφάκης, Γραμματέας ΟΕΥ Α'

Αρχική μελέτη Απρίλιος 2013  
Δημήτριος Θωμόπουλος, Γραμματέας ΟΕΥ Γ'

## ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1.	Εισαγωγικά σχόλια.....	3
1.1.	Κυβερνητική Πολιτική.....	3
1.2.	Αύξηση του διαθέσιμου εισοδήματος.....	4
1.3.	Η γήρανση του πληθυσμού και κατάργηση της απαγόρευσης δεύτερου τέκνου.....	5
1.4.	Αστικοποίηση.....	5
2.	Η αγορά υπηρεσιών υγείας.....	6
2.1.	Μέγεθος – Διάρθρωση Αγοράς.....	6
2.2.	Θεσμικό πλαίσιο.....	7
2.3.	Προοπτικές.....	9
3.	Η αγορά φαρμάκου.....	9
3.1.	Μέγεθος – Διάρθρωση Αγοράς.....	9
3.2.	Θεσμικό πλαίσιο.....	14
3.3.	Κόστη Καταχώρησης.....	16
3.4.	Τιμολόγηση.....	19
3.5.	Προοπτικές.....	22
3.6.	Παραδοσιακή Κινεζική Ιατρική (Traditional Chinese medicine - TCM).....	22
4.	Η αγορά ιατρικών συσκευών.....	23
4.1.	Μέγεθος – Διάρθρωση Αγοράς.....	23
4.2.	Θεσμικό πλαίσιο.....	24
4.3.	Προοπτικές.....	25
5.	Συμπεράσματα.....	26
6.	Παράρτημα.....	30
	I. Χρήσιμες αναλυτικές μελέτες για τον τομέα του φαρμάκου στην Κίνα.....	30
	II. Εμπορικές Εκθέσεις στη Λ.Δ. Κίνας.....	30
	III. Εξαγωγές Ελλάδας - Λ. Δ. της Κίνας κλάδο φαρμάκου, 2012-15.....	31
	IV. Σημαντικές κινεζικές εταιρίες ανά κλάδο.....	32
	V. Χρήσιμοι Σύνδεσμοι.....	34
	VI. Στοιχεία για τον φαρμακευτικό κλάδο στο Χογκ Κονγκ . Πηγή Γενικό Προξενείο της Ελλάδος στο Χογκ Κονγκ.....	35
	VII. Πρόταση Συνεργασίας για Παραγωγή φαρμακευτικού Προϊόντος.....	37

## 1. Εισαγωγικά σχόλια

Ο τομέας της υγείας στη Λ. Δ. της Κίνας αποτελεί τα τελευταία χρόνια έναν από τους ταχύτερα αναπτυσσόμενους τομείς υγείας παγκοσμίως και σημαντικό πυλώνα για την κοινωνική συνοχή και την οικονομική ανάπτυξη στη Λ.Δ. Κίνας. Η κινεζική κυβέρνηση αποδίδει ιδιαίτερη βαρύτητα αφενός στη βελτίωση των παροχών υγείας και της υγειονομικής περίθαλψης του πληθυσμού, αφετέρου στην ανάπτυξη των οικονομικών πτυχών του τομέα της υγείας, όπως η βιομηχανία φαρμάκων και ιατρικών συσκευών, η βιοτεχνολογία και οι τεχνολογικά εξελιγμένες υπηρεσίες υγείας (e-health, m-health).

Ο τομέας της υγείας παρουσιάζει σημαντικές ευκαιρίες δραστηριοποίησης δεδομένου του μεγέθους της αγοράς, αλλά και λόγω του υψηλού ρυθμού ανάπτυξης της, τουλάχιστον μέχρι το 2020. Παρόλα αυτά, απαιτείται μακροπρόθεσμη στρατηγική για τους ενδιαφερόμενους να εκμεταλλευτούν αυτές τις ευκαιρίες, καθώς τόσο το θεσμικό πλαίσιο όσο και οι επικρατούσες συνθήκες θέτουν ως προαπαιτούμενο τη δέσμευση σημαντικών πόρων για την είσοδο και τη διατήρηση στην κινεζική αγορά.

Οι βασικοί παράγοντες που συντελούν στην ανάπτυξη του κλάδου της υγείας στη Λ. Δ. της Κίνας είναι οι ακόλουθοι:

### 1.1. Κυβερνητική Πολιτική

Μετά το άνοιγμα της Κίνας το 1979 και τις οικονομικές μεταρρυθμίσεις που επήλθαν, η αρχική προσέγγιση στον τομέα της υγείας ήταν η προώθηση της ιδιωτικής μέριμνας και η μικρή συμμετοχή του κράτους στην ασφάλιση υγείας του πληθυσμού.

Από τις αρχές του 2000, η κυβέρνηση αναγνώρισε την ανάγκη μεγαλύτερης συμβολής του κράτους στην υγειονομική περίθαλψη του πληθυσμού και έθεσε ως προτεραιότητα την επέκταση και βελτίωση των παρεχόμενων δημόσιων υπηρεσιών υγείας. Σε αυτό το πλαίσιο, επέκτεινε την υγειονομική κάλυψη σχεδόν σε όλο τον κινεζικό πληθυσμό, μέσω τριών συστημάτων ασφάλισης<sup>1</sup>, και πραγματοποίησε σημαντικές επενδύσεις σε νοσοκομειακές υποδομές

---

<sup>1</sup> Τα τρία υφιστάμενα συστήματα ασφάλισης καλύπτουν τους Αγρότες, τους Κατοίκους Πόλεων και τους Εργαζόμενους σε Πόλεις.

(νοσοκομεία και πρωτοβάθμια υγειονομική περίθαλψη σε τοπικό επίπεδο), δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στις αγροτικές περιοχές.

Στο πλαίσιο του 12<sup>ου</sup> Πενταετούς Σχεδίου Ανάπτυξης (2011-2015), οι προτεραιότητες που τέθηκαν στον τομέα της υγείας ήταν οι ακόλουθες:

- Ενίσχυση των δημόσιων υποδομών υγειονομικής περίθαλψης (όπως δημιουργία μιας ηλεκτρονικής βάσης δεδομένων υγειονομικής περίθαλψης με κάλυψη για το 70% των κατοίκων των πόλεων)
- Ενίσχυση του δικτύου υπηρεσιών υγείας (κυρίως τις βασικές υποδομές σε τοπικό επίπεδο)
- Ανάπτυξη ολοκληρωμένου ασφαλιστικού συστήματος ιατρικής περίθαλψης
- Βελτίωση του συστήματος παροχής φαρμάκων
- Αναμόρφωση του δημόσιου νοσοκομειακού συστήματος
- Υποστήριξη της ανάπτυξης της παραδοσιακής κινεζικής ιατρικής<sup>2</sup>.

Πέραν αυτών, η κυβέρνηση ενισχύει με διάφορες χρηματοδοτικές διευκολύνσεις την έρευνα και την ανάπτυξη στον τομέα του φαρμάκου και, ειδικότερα, της βιοϊατρικής, έχοντας θέσει τη βιοτεχνολογία ως μία από τις επτά στρατηγικές βιομηχανίες της Κίνας για την επόμενη πενταετία. Τέλος, σχεδιάζει και προωθεί τη σταδιακή δημιουργία εθνικών πρωταθλητών στον κλάδο της φαρμακοβιομηχανίας και την ορθολογικότερη διάρθρωση του συστήματος διανομής των φαρμάκων, μέσω αυστηρότερων προδιαγραφών και ενθάρρυνσης εξαγορών και συγχωνεύσεων μεταξύ των δραστηριοποιούμενων εταιριών.

## **1.2. Αύξηση του διαθέσιμου εισοδήματος**

Η αύξηση του διαθέσιμου εισοδήματος ενισχύει τη ζήτηση για περισσότερες και ποιοτικότερες ιατρικές υπηρεσίες και εξειδικευμένα και ποιοτικότερα φαρμακευτικά σκευάσματα. Ένα σημαντικό κομμάτι του πληθυσμού έχει πλέον τη δυνατότητα να επιλέγει τα πολύ ακριβότερα ιδιωτικά νοσοκομεία και να προμηθεύεται από τα φαρμακεία μη συνταγογραφούμενα σκευάσματα (ΜΥΣΥΦΑ, ΟΤC) όπως βιταμίνες, συμπληρώματα διατροφής κλπ. Επίσης, η αύξηση του εισοδήματος και συνακόλουθα η αλλαγή τρόπου ζωής (λιγότερη

<sup>2</sup> NZTE (2012): Health IT in China, <http://www.nzte.govt.nz/explore-export-markets/market-research-by-industry/Information-and-communication-technologies/Documents/North-Asia-Health-IT-in-China-July-2012.pdf>

άσκηση, υψηλότερη πρόσληψη τροφών) οδηγεί σε αύξηση των χρόνιων παθήσεων. Υπολογίζεται ότι περίπου 260 εκατ. Κινέζοι υποφέρουν από καρδιαγγειακές και αναπνευστικές παθήσεις, διαβήτη και καρκίνο<sup>3</sup>.

### **1.3. Η γήρανση του πληθυσμού και κατάργηση της απαγόρευσης δεύτερου τέκνου.**

Βασικός παράγοντας που πρέπει να ληφθεί υπόψη είναι το μέγεθος της αγοράς υγείας μιας χώρας με πληθυσμό άνω του 1,3 δις κατοίκων ο οποίος αυξάνεται κατά 7 εκ. περίπου το χρόνο, καθώς και, ταυτόχρονα, το γεγονός της γήρανσης του πληθυσμού. Πριν από τρεις δεκαετίες, μόνο το 5% του πληθυσμού ήταν άνω των 65 ετών, ενώ σήμερα, υπάρχουν 194 εκατομμύρια άνθρωποι (14%) πάνω από την ηλικία των 60 ετών. Μια έκθεση που δημοσιεύθηκε από κυβερνητική πηγή το 2012 αναφέρει ότι η Κίνα θα γίνει πιο γηράσκουσα κοινωνία του κόσμου το 2030. Βέβαια η τάση αυτή μπορεί να μετριασθεί με τον επίσημο τερματισμό το 2015 της πολιτικής του ενός παιδιού η οποία θα αυξήσει και τις ανάγκες της αγοράς για ιατρική περίθαλψη.

### **1.4. Αστικοποίηση**

Η αστικοποίηση οδηγεί σε υψηλότερη ζήτηση υπηρεσιών υγείας, αλλά και σε αλλαγές του τρόπου ζωής που συνήθως επιδρούν αρνητικά στην υγεία. Το 2014 το 54,77% (749,16 εκ.) του πληθυσμού ζούσε σε αστικές περιοχές και ο ρυθμός αστικοποίησης παρουσιάζεται ανοδικός. Ο πληθυσμός σε ηλικία εργασίας (16-59 ετών) ανερχόταν κατά το 2014 σε 915,83 εκ. μειωμένος κατά 3,71 εκ. σε σχέση με το 2013 και αντιστοιχούσε στο 67% του συνολικού πληθυσμού. Ο πληθυσμός άνω των 60 ήταν 212,42 εκ. (15,5% του πληθυσμού) και άνω των 65, ήταν 137,55 εκ. (10,1% του πληθυσμού). Στο τέλος του έτους ο συνολικός εργαζόμενος πληθυσμός ήταν 772,53 εκ. ήτοι 2,76 εκ. περισσότεροι από το τέλος του 2013, ενώ ο αριθμός εργαζομένων στα αστικά κέντρα ήταν 393,10 εκ., ήτοι 10,70 εκ. περισσότεροι.

Σημειώνεται ότι η κρατική ασφάλιση περίθαλψης είναι ενσωματωμένη ως δικαίωμα στο λεγόμενο "hukou", δηλαδή την εγγραφή τους στο αστικό κέντρο που έχουν επιλέξει να κατοικούν και να εργάζονται. Μέχρι σήμερα το "hukou" δεν καλύπτει την ασφάλισή τους σε άλλη περιοχή εκτός εκείνης που είναι εγγεγραμμένοι. Η κυβέρνηση ανακοίνωσε ότι εντός του 2016 αυτός ο περιορισμός θα έχει καταργηθεί.

<sup>3</sup> [http://www.chinadaily.com.cn/china/2012-09/04/content\\_15730629.htm](http://www.chinadaily.com.cn/china/2012-09/04/content_15730629.htm)

Οι προοπτικές του τομέα υγεία θα αναλυθούν σε τρεις τομείς: την αγορά υπηρεσιών υγείας, την αγορά φαρμάκων και την αγορά ιατρικών συσκευών.

## 2. Η αγορά υπηρεσιών υγείας

### 2.1. Μέγεθος – Διάρθρωση Αγοράς

Οι υπηρεσίες υγείας στη Λ. Δ. της Κίνας βρίσκονται μεταξύ των προτεραιοτήτων της κινεζικής κυβέρνησης στο πλαίσιο του 12<sup>ου</sup> Πενταετούς Αναπτυξιακού Σχεδίου 2011-2015. Αυτό το γεγονός δικαιολογείται από τα υψηλά περιθώρια βελτίωσης των υφιστάμενων υποδομών και υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης.

Σύμφωνα με στοιχεία του δημόσιου φορέα National Health and Family Planning Commission NHFPC οι δαπάνες υγειονομικής περίθαλψης στην Κίνα έφθασαν τα 376 δις ευρώ μέχρι το τέλος του 2013, αντιπροσωπεύοντας το 5,57% του ΑΕΠ<sup>4</sup>. Από το σύνολο των δαπανών, 113 δις ευρώ (30,1%) καταβλήθηκαν από την κυβέρνηση, ενώ 127 δις ευρώ (33,9%) καταβλήθηκαν από τους ιδιώτες και το υπόλοιπο 36% από δημόσια χρηματοδοτούμενη ασφάλεια υγεία, ιδιωτική ασφάλιση ή δωρεές κοινωνικού χαρακτήρα για την υγεία<sup>5</sup>. Ωστόσο, το σύστημα υγειονομικής περίθαλψης της Κίνας εξακολουθεί να υστερεί, καταλαμβάνοντας την 144η σε έκθεση του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (2014) που μετρά την απόδοση του συστήματος υγείας σε 191 χώρες<sup>6</sup>. Συγκριτικά αναφέρουμε ότι σε κράτη όπως η Γερμανία, η Γαλλία και η Μεγάλη Βρετανία το αντίστοιχο ποσοστό για δαπάνες υγειονομικής περίθαλψης κυμαίνεται μεταξύ 8-11%.

Η αγορά υπηρεσιών υγείας κυριαρχείται από τα δημόσια νοσοκομεία και κέντρα υγειονομικής περίθαλψης. Σύμφωνα με τα στοιχεία για το 2010, ο αριθμός των δημόσιων νοσοκομείων ήταν 13.850, ενώ τα ιδιωτικά νοσοκομεία ανέρχονταν σε 7.068 (συν. 20.718), σε σύνολο περίπου 953.000 ιδρυμάτων υγειονομικής περίθαλψης όλων των βαθμίδων.

Όσον αφορά τα δημόσια νοσοκομεία, υπάρχει ομαδοποίηση σε τρεις κατηγορίες, ανάλογα με τον αριθμό κλινών, το εύρος των υπηρεσιών, τον ιατρικό εξοπλισμό και το επίπεδο του ανθρώπινου δυναμικού. Τα νοσοκομεία που ανήκουν στην κατηγορία I και II είναι μικρότερα και λιγότερο ποιοτικά από

<sup>4</sup> <http://en.nhfpc.gov.cn/releases.html>

<sup>5</sup> <http://international.commonwealthfund.org/countries/china/>, 2013 national healthcare statistic year book, China NHFPC, 2014

<sup>6</sup> <http://www.who.int/healthinfo/paper30.pdf>

τα νοσοκομεία της κατηγορίας III (περ. 1.350), που βρίσκονται συνήθως στις μεγάλες πόλεις και συγκεντρώνουν το ενδιαφέρον τόσο των χρηστών των ιατρικών υπηρεσιών, όσο και του νοσοκομειακού προσωπικού (ιατροί – νοσηλευτές) που επιθυμούν να εργάζονται σε νοσοκομεία αυτής της κατηγορίας<sup>7</sup>.

Όσον αφορά τα ιδιωτικά νοσοκομεία, παρόλο που οι ιδιωτικές μονάδες υπηρεσιών υγείας αντιπροσωπεύουν, σε απόλυτους αριθμούς, περίπου το 1/3 των συνολικών μονάδων, το μέγεθος τους και το εύρος των ιατρικών υπηρεσιών που προσφέρουν είναι σημαντικά μικρότερο σε σχέση με τις δημόσιες μονάδες υγείας και συνήθως αποτελούν, πλην ελαχίστων εξαιρέσεων<sup>8</sup>, μικρές μονάδες εξειδικευμένων ιατρικών υπηρεσιών. Είναι χαρακτηριστικό ότι, σε επίπεδο κλινών, οι ιδιωτικές μονάδες διαθέτουν μόλις το 12% επί του συνόλου.

Τα ιδιωτικά νοσοκομεία απευθύνονται, κυρίως, σε πλούσιους Κινέζους και τις κοινότητες των ξένων, οι οποίοι, κατά κανόνα, διαθέτουν υψηλό εισόδημα ή ασφαλιστική κάλυψη που αναλαμβάνει το υψηλό κόστος των παρεχόμενων υπηρεσιών. Υπολογίζεται ότι λειτουργούν 200 ιδιωτικές μονάδες υπηρεσιών υγείας που προέρχονται από κοινοπραξίες Κινέζων και ξένων επενδυτών. Οι μονάδες αυτές επικεντρώνονται σε περιοχές όπου διαβιούν πλούσιοι Κινέζοι και ξένοι, όπως στη Σαγκάη, στο Πεκίνο, στην Καντώνα, στην επαρχία Jiangsu και στην επαρχία Liaoning.

## 2.2. Θεσμικό πλαίσιο

Η σημαντικότερη μεταρρύθμιση του θεσμικού πλαισίου για την αγορά υπηρεσιών υγείας επήλθε με τη μεταρρύθμιση του 2009. Οι σημαντικότεροι στόχοι για την αγορά υπηρεσιών υγείας ήταν οι ακόλουθοι<sup>9</sup>:

- 1) Αύξηση του ποσοστού επιστροφής για τη φαρμακευτική δαπάνη, μέσω και της δημιουργίας της Βασικής Λίστας Φαρμάκου (Essential Drug List) και της διεύρυνσης της Εθνικής Λίστας Φαρμάκου (NDRL).
- 2) Αύξηση του ποσού και επέκταση των δικαιούχων ασφαλιστικής κάλυψης υγείας για τον αγροτικό πληθυσμό.

---

<sup>7</sup> NZTE, ό.π.

<sup>8</sup> Σημαντική εξαίρεση αποτελεί το United Family Hospital ([www.ufh.com.cn](http://www.ufh.com.cn)), το οποίο προσφέρει ολοκληρωμένες υπηρεσίες υγείας σε 4 πόλεις, απευθυνόμενο κυρίως σε ξένους και πλούσιους Κινέζους.

<sup>9</sup> US Commercial Service, ό.π.

- 3) Βελτίωση των υποδομών υγειονομικής περίθαλψης στις αστικές και αγροτικές περιοχές, με την κατασκευή νέων και την επέκταση – ανακαίνιση παλαιότερων.
- 4) Δημιουργία ηλεκτρονικού μητρώου ασθενών (Electronic Medical Record, EMR)
- 5) Παροχή δωρεάν ελέγχων υγείας για παιδιά και ηλικιωμένους
- 6) Σταδιακή ιδιωτικοποίηση δημόσιων νοσοκομείων

Το σημαντικότερο αποτέλεσμα της μεταρρύθμισης ήταν η σχεδόν καθολική ασφαλιστική κάλυψη υγείας του πληθυσμού. Υπολογίζεται ότι από το 2013 το 95% του πληθυσμού έχει δημόσια ασφάλιση υγείας από μόλις 43% το 2006<sup>10</sup>. Βεβαίως, η παρεχόμενη ασφαλιστική κάλυψη είναι μερική και αφορά κυρίως βασικές ιατρικές ανάγκες, ενώ ακόμη ένα σημαντικό μέρος του κόστους καταβάλλεται από τους ασθενείς.

Επίσης, κατασκευάστηκαν, μεταξύ άλλων, 2.000 νοσοκομεία και 29.000 κέντρα υγείας και δημιουργήθηκε το ηλεκτρονικό ιατρικό αρχείο (EMR), καθώς και άλλες ηλεκτρονικές υπηρεσίες στον τομέα της υγείας (τηλε-ιατρική, τοπικές ηλεκτρονικές πλατφόρμες διαχείρισης πληροφοριών κ.λπ.)<sup>11</sup>.

Στο πλαίσιο του 12<sup>ου</sup> Πενταετούς Σχεδίου Ανάπτυξης, η κινεζική κυβέρνηση ενθαρρύνει τις ιδιωτικές επενδύσεις στις υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης. Από το Φεβρουάριο 2012<sup>12</sup> επιτρέπονται πλέον οι εξ ολοκλήρου ξένες επενδύσεις σε νοσοκομειακές μονάδες και οι κατευθύνσεις που έχουν δώσει οι κινεζικές αρχές είναι της περαιτέρω απελευθέρωσης του θεσμικού πλαισίου που διέπει τις ιδιωτικές μονάδες υγείας και της ισότιμης μεταχείρισης τους σε σχέση με τα δημόσια νοσοκομεία, ιδίως όσον αφορά τη δυνατότητα κάλυψης των υγειονομικών δαπανών σε ιδιωτικά νοσοκομεία από το κρατικό σύστημα υγειονομικής περίθαλψης. Επίσης, έχουν επιλεγεί 16 πόλεις, στις οποίες θα λειτουργήσουν, σε πιλοτική βάση, νυν κρατικές μονάδες υπηρεσιών υγείας ως ιδιωτικές μονάδες, ώστε να εκτιμηθούν τα επόμενα βήματα του εγχειρήματος. Διακηρυγμένος στόχος της κυβέρνησης είναι τα ιδιωτικά νοσοκομεία να διαθέτουν το 20% των νοσοκομειακών κλινών μέχρι το 2015.

---

<sup>10</sup> Healthcare in China, Chest Journal, 2013, <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/23381317>

<sup>11</sup> NZTE (2012), ό.π.

<sup>12</sup> Μέχρι 30.1.2012, ο ξένος επενδυτής είχε δικαίωμα για μετοχικό μερίδιο μέχρι 70% και άρα υποχρέωση κοινοπραξίας (JV) με κινεζική εταιρία.



Βεβαίως, πρέπει να επισημανθεί ότι η θετικότερη στάση της κυβέρνησης θα πρέπει να αποτιμηθεί στην πράξη, καθώς μέχρι τώρα, η δραστηριοποίηση ξένων επενδυτών στον πολλά υποσχόμενο τομέα της παροχής υπηρεσιών υγείας έχει σημαντικό κίνδυνο λόγω γραφειοκρατικών στρεβλώσεων και πολυάριθμων ρυθμίσεων σε τοπικό επίπεδο που καθιστά την παρουσία τοπικού συνεταιίρου ως απαραίτητη προϋπόθεση για την ευόδωση του εγχειρήματος.

### 2.3. Προοπτικές

Η προοπτική της πολιτικής ενθάρρυνσης ιδιωτικών επενδύσεων στην παροχή υπηρεσιών υγείας, σε συνδυασμό με την αύξηση της ασφαλιστικής κάλυψης για δαπάνες υγείας του πληθυσμού από την κυβέρνηση, καθώς και η αύξηση εισοδημάτων, η γήρανση του πληθυσμού και η μεγαλύτερη συνειδητοποίηση του πληθυσμού για τη σημασία της υγειονομικής περίθαλψης είναι σημαντικοί ενισχυτικοί παράγοντες για την προσέλκυση ιδιωτικών επενδύσεων.

Σε κάθε περίπτωση, θα πρέπει να ληφθούν υπόψη, όμως, παράγοντες που στην πράξη μπορούν να δυσχεράνουν την επένδυση, όπως γραφειοκρατικές ρυθμίσεις και ασαφείς κανονισμοί σε τοπικό επίπεδο που απαιτούν βαθιά γνώση, τόσο του κανονιστικού πλαισίου, όσο και των μεθόδων επίλυσης των ανακύπτοντων προβλημάτων, κατανόηση των ιδιοτήτων της αγοράς και των χρηστών αυτών των υπηρεσιών, ανεύρεση αξιόπιστων τοπικών συνεργατών, εντοπισμός του σωστού μείγματος των προσφερόμενων υπηρεσιών και της σωστής γεωγραφικής τοποθέτησης της επένδυσης.

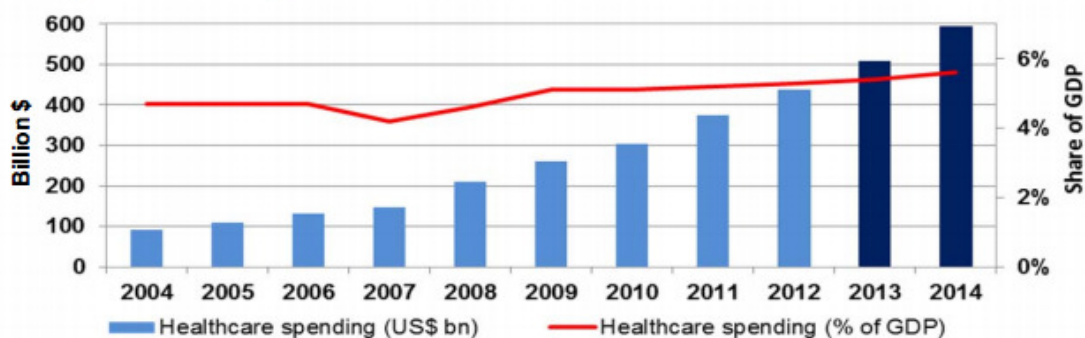
## 3. Η αγορά φαρμάκου

### 3.1. Μέγεθος – Διάρθρωση Αγοράς

Η αγορά φαρμάκου έχει γνωρίσει αλματώδη ανάπτυξη τα τελευταία χρόνια ως απόρροια, κυρίως, της επέκτασης της υγειονομικής περίθαλψης σχεδόν σε όλο τον πληθυσμό και της επακόλουθης αύξησης της φαρμακευτικής δαπάνης από το κράτος. Υπολογίζεται ότι οι συνολικές πωλήσεις το 2011 ανήλθαν στα 71 δισεκ. USD<sup>13</sup> και αναμένεται ότι οι υψηλοί ρυθμοί ανάπτυξης, άνω του 20%, θα συνεχιστούν τουλάχιστον για τα επόμενα έτη. Σημειώνεται ότι η κατά κεφαλήν δαπάνη για φαρμακευτικά σκευάσματα παραμένει ιδιαίτερα χαμηλή (σχεδόν στο 1/10) σε σχέση με την Ευρωπαϊκή Ένωση και τις Η.Π.Α., γεγονός που υποδηλώνει τα σημαντικά περιθώρια ανάπτυξης της κινεζικής αγοράς. Οι συνολικές πωλήσεις φαρμακευτικών προϊόντων αυξήθηκαν με μέσο ετήσιο

<sup>13</sup> McKinsey&Company (2012) ό.π.

ρυθμό 20% μεταξύ του 2009 και του 2012, φτάνοντας πάνω από 64 δισεκατομμύρια ευρώ το 2012. Το 2015 υπολογίζεται ότι η σχετική αγορά ξεπέρασε τα 102 δις ευρώ σε μέγεθος και κατατάσσεται ανάλογα τις μελέτες από δεύτερη έως τρίτη μεγαλύτερη φαρμακευτική αγορά παγκοσμίως μετά τις ΗΠΑ (ή και την Ιαπωνία)<sup>14</sup>.



Πηγή: <http://eusmecentre.org.cn/>

Σταδιακά όλο και περισσότερες φαρμακευτικές εταιρείες ενδιαφέρονται για την αγορά της Κίνας. Η κινεζική κυβέρνηση θεωρεί την φαρμακευτική βιομηχανία ως βασικό τομέα υψηλής ανάπτυξης και στο 12ο πενταετές αναπτυξιακό σχέδιο που λήγει το 2016 είχε εκπονήσει στρατηγική ώστε να επενδύσει περίπου 40 δισεκατομμύρια γιουάν (4,7 δισεκατομμύρια ευρώ). Στόχοι της πολιτικής αυτής είναι η προώθηση της καινοτομίας (κυρίως ανάπτυξης καινοτομικών φαρμάκων) της ανταγωνιστικότητας και της διεθνοποίησης των εγχώριων εταιρειών. Ενθαρρύνεται η σύμπραξη ξένων (πολυεθνικών κυρίως) εταιρειών με εγχώριες φαρμακευτικές, η μεταφορά τεχνολογίας στη χώρα με αντάλλαγμα την πρόσβαση στην τεράστια εγχώρια αγορά.

Η εγχώρια φαρμακοβιομηχανία χαρακτηρίζεται από κατακερματισμό, αλλά ιδιαίτερο δυναμισμό, κυρίως στον τομέα της βιοφαρμακευτικής που υποστηρίζεται από το κράτος. Εκτιμάται ότι δραστηριοποιούνται περίπου 5.000 φαρμακευτικές εταιρείες που διατηρούν συνολικό μερίδιο αγοράς περίξ του 70-75%, ενώ το υπόλοιπο καταλαμβάνουν οι αλλοδαπές φαρμακοβιομηχανίες. Τα κυριότερα παραγόμενα φάρμακα από την κινεζική φαρμακοβιομηχανία είναι γενόσημα και εμβόλια, οροί, φαρμακευτικές δραστικές ουσίες (API) και ανασυνδυασμένα προϊόντα (recombinants).

<sup>14</sup> <http://archivepharma.financialexpress.com/20120115/market02.shtml>, <http://www.statista.com/statistics/398229/leading-countries-by-pharmaceutical-industry-mergers-and-acquisitions/>, <http://www.statista.com/statistics/266469/revenues-of-the-top-10-global-pharmaceutical-markets/>

Η Κίνα έχει ένα εξαιρετικά κατακερματισμένο σύστημα διανομής φαρμάκων. Οι απευθείας πωλήσεις και το μάρκετινγκ με τους γιατρούς, δεν έχει αναπτυχθεί στην Κίνα. Υπάρχουν περισσότερα από 10.000 χονδρέμποροι σε εθνικό και επαρχιακό επίπεδο που πωλούν τα φάρμακα μέσω νοσοκομείων, κλινικών και φαρμακείων, τα οποία στη συνέχεια πωλούν σε ασθενείς. Εκτιμάται ότι περίπου το 80% όλων των φαρμάκων δυτικού τύπου διανέμονται μέσω νοσοκομείων και κλινικών, ενώ το υπόλοιπο 20% κατανέμεται μέσω φαρμακείων. Τα μεγάλα νοσοκομεία είναι οι κύριοι πελάτες για τα νοσοκομειακά φάρμακα με την ανώτατη κατηγορία αυτών να αντιπροσωπεύουν περισσότερο από το 55% της συνολικής αγοράς. Λόγω αυτού, η κύρια μέθοδος εφοδιασμού σε φάρμακα και ιατρικού εξοπλισμού είναι μέσω δημόσιων διαγωνισμών. Ωστόσο, η κατάσταση αλλάζει: Σε μια προσπάθεια να καταπολεμηθεί το υψηλό κόστος διανομής των πωλήσεων φαρμάκων, η κυβέρνηση ενθαρρύνει την ίδρυση φαρμακείων λιανικής που δεν συνδέονται με νοσοκομεία. Επιπλέον, συγκεκριμένα ελαφρά φάρμακα πωλούνται και σε *super markets* αλλά και σε άλλα καθορισμένα και αδειοδοτημένα σημεία πώλησης.

Ο τοπικός διανομέας μιας ξένης εταιρείας θα πρέπει να έχει μια ισχυρή ομάδα μάρκετινγκ και ένα καλό δίκτυο επαφών. Ένας διανομέας για όλη τη χώρα δεν είναι αρκετός, γιατί η αγορά είναι τεράστια και απαιτείται άνω του ενός και ίσως κατά προτεραιότητα στις μεγάλες πόλεις. Μέσω των τοπικών αντιπροσώπων γίνεται εφικτός ο εντοπισμός των ευκαιριών της αγοράς και η προώθηση των γενόσημων ή καινοτόμων φαρμάκων τα οποία συγκεντρώνουν τις περισσότερες πιθανότητες πρόσβασης στην αγορά. Οι πιο σημαντικοί διανομείς φαρμάκων στη Λ. Δ. της Κίνας είναι η κρατική Sinopharm, η Shanghai Pharma (περιοχή Σαγκάης) και η Jointown (περιοχή Καντώνας).



Πηγή: <http://eusmecentre.org.cn/>

Η φαρμακευτική βιομηχανία συγκεντρώνεται κυρίως σε ερευνητικά κέντρα βιομηχανικών και βιοτεχνολογικών πάρκων στα ανατολικά και νότια παράλια της Λ. Δ. της Κίνας (Σαγκάη, Καντώνα, Jiangsu), ενώ σημαντική έρευνα και παραγωγή υπάρχει και στις βόρειες επαρχίες της Κίνας (Πεκίνο, Heilongjiang, Hebei).

Στο πλαίσιο του 12<sup>ου</sup> Πενταετούς Σχεδίου Ανάπτυξης (2011-2015), και ειδικώς του 13<sup>ου</sup> (2015-2020), ως στόχος της κυβέρνησης στον φαρμακευτικό κλάδο έχει τεθεί η συγκέντρωση της αγοράς και η δημιουργία «εθνικών πρωταθλητών», κυρίως στον τομέα της βιοτεχνολογίας και των biologics. Είναι ενδεικτικό ότι καμία φαρμακευτική εταιρία, κινεζική ή πολυεθνική, δε διαθέτει μερίδιο αγοράς άνω του 2,5%. Στο πλαίσιο αυτό, παρατηρείται τα δύο τελευταία χρόνια αύξηση των συγχωνεύσεων και των εξαγορών στο φαρμακευτικό κλάδο με τη δημιουργία εταιρικών σχημάτων που θα μπορέσουν να είναι τα επόμενα χρόνια διεθνώς ανταγωνιστικά και καινοτόμα.

Όσον αφορά τον τύπο φαρμάκου, τα γενόσημα καταλάμβαναν μερίδιο 64% το 2009, τα πατενταρισμένα είχαν μερίδιο 14%, ενώ το υπόλοιπο 22% καταλάμβαναν τα Μ.Υ.ΣΥ.ΦΑ. (αγορά OTC) που έχουν και τις σημαντικότερες προοπτικές, λόγω της αυξανόμενης δαπάνης των καταναλωτών για εξωνοσοκομειακά φαρμακευτικά σκευάσματα.

Η συνολική αξία των εισαγωγών και εξαγωγών των φαρμάκων και προϊόντων υγείας της Κίνας σημείωσε ένα νέο ρεκόρ των 102,6 δις δολ. ΗΠΑ το 2015,

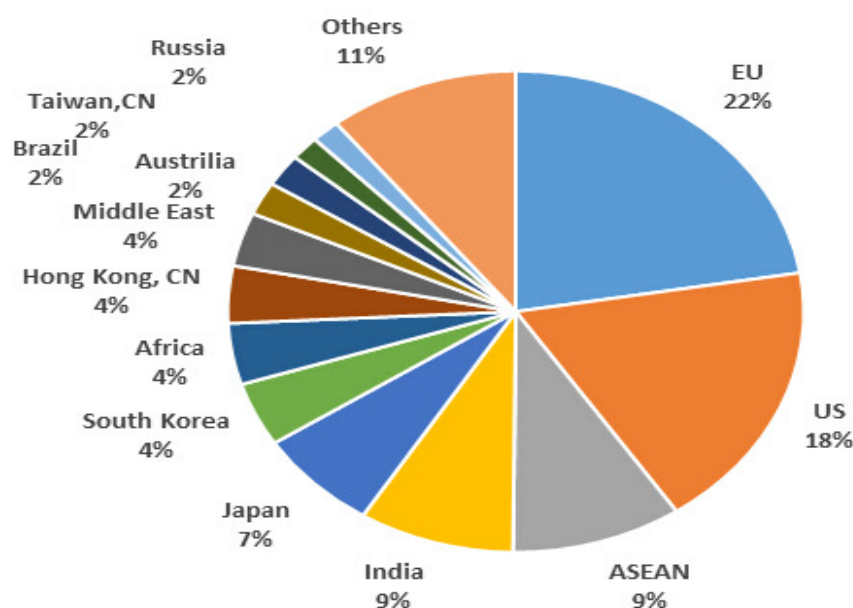
σημειώνοντας άνοδο 4,73% σε σχέση με το προηγούμενο έτος, σύμφωνα με τα στοιχεία των κινεζικών τελωνείων.

Η αξία των εξαγωγών έφθασε 56,4 δις δολ. ΗΠΑ, αυξημένη κατά 2.7% ενώ οι εισαγωγές έφθασαν τα 46,2 δις δολ. ΗΠΑ με αύξηση 7,3%. Το σχετικό ισοζύγιο παρουσιάζει εμπορικό πλεόνασμα 10,2 δις εκ. δολ. ΗΠΑ μειωμένο κατά 13,99%.

Σε γενικές γραμμές, το διεθνές εμπόριο φαρμάκων και προϊόντων υγείας της Κίνας παρουσίασε τρία χαρακτηριστικά για το 2015: Μείωση των εξαγωγών των API (Active Pharmaceutical Ingredient) και έντονη ανοδική τάση εισαγωγής των φαρμάκων biopharma, έκρηξη εξαγωγής φυτικών εκχυλισμάτων και επιβράδυνση των τεμαχίων φυτικών αφεψημάτων, και μια καλύτερευση της εξαγωγικής δομής των ιατρικών συσκευών.

Το αρμόδιο επιμελητήριο CCCMPIE προβλέπει ότι τα φάρμακα και προϊόντα υγείας εξωτερικού εμπορίου της Κίνας θα διατηρήσουν ένα χαμηλό ρυθμό αύξησης σε 3 έως 5 τοις εκατό κατά το έτος 2016<sup>15</sup>.

Μερίδια Κινεζικής Αγοράς Φαρμάκων και Προϊόντων Υγείας  
(<http://124.205.32.134:8067/Web/Content.aspx?PClassID=9&ClassID=13&ContentID=130949>)



Υπάρχουν περισσότερες από 5.000 φαρμακευτικές εταιρείες στην Κίνα, και η αγορά κυριαρχείται από τους τοπικές βιομηχανίες, οι οποίες αντιπροσωπεύουν το 72% των πωλήσεων. Περισσότεροι από 400 κατασκευαστές αναπτύσσουν και κατασκευάζουν γενόσημα βιοφαρμακευτικά

<sup>15</sup> <http://124.205.32.134:8067/Web/Content.aspx?PClassID=9&ClassID=13&ContentID=130949>

για τον εγχώριο πληθυσμό. Τα τελευταία χρόνια, οι πωλήσεις των κορυφαίων εγχώριων φαρμακευτικών εταιρειών έχουν αυξηθεί ενώ το μερίδιο των ξένων εταιρειών έχει υποχωρήσει. Παρά το γεγονός ότι οι ξένες εταιρείες εξακολουθούν να δουλεύουν με τα μεγάλα νοσοκομεία στις μεγάλες πόλεις, δεν κατέχουν κυρίαρχη θέση όπως παλαιότερα. Ο κατάλογος των μεγαλύτερων επιχειρήσεων του κλάδου με βάση την αξία παραγωγής τους για το 2012 έχει ως εξής:

1. Guangzhou Pharmaceutical Holdings	14. Qilu Pharmaceutical
2. Xiuzheng Pharmaceutical	15. Shanghai Roche Holding
3. Yangtze River Pharmaceutical Group	16. Buchang Pharma
4. Harbin Pharmaceutical Group Holding	17. China Yuanda Group
5. Weigao Holding	18. Sichuan Kelun Pharmaceutical
6. North China Pharmaceutical Group	19. China Resources Sanjiu Medical and Pharmaceutical
7. CSPC Pharmaceutical Group	20. Furen Pharmaceutical Group
8. China National Pharmaceutical Group	21. Novo Nordisk
9. Bayer HealthCare China	22. Yunnan Baiyao Group
10. Shanghai Pharmaceuticals Holding	23. Sanofi (Hangzhou)
11. Kangmei Pharmaceutical	24. Jiangsu Hengrui Medicine
12. Hangzhou East China Pharmaceutical Group	25. Shanghai Fosun Pharmaceutical Group
13. Pfizer	

### 3.2. Θεσμικό πλαίσιο

Η China Food and Drug Administration - CFDA (πρώην State Food and Drug Administration - SFDA) είναι υπεύθυνη για την εποπτεία και τη διαχείριση της παραγωγής και της εμπορίας φαρμάκων σε όλη την Κίνα. Όλα τα φάρμακα που πωλούνται στην Κίνα [κλασικά, καινοτόμα, γενόσημα, φαρμακευτικές ουσίες κ.α.] θα πρέπει να έχουν εγγραφεί στο CFDA (<http://eng.cfda.gov.cn/WS03/CL0755/>). Στην ιστοσελίδα του Οργανισμού υπάρχει η σχετική νομοθεσία που διέπει το χώρο των φαρμάκων (“Drug Administration Law of the People’s Republic of China” (2001) και “Regulation for Implementation of the Drug Administration Law of the People’s Republic of China” (2002)]. Ο ορισμός των φαρμάκων στην Κίνα καλύπτει χημικά και βιολογικά προϊόντα (εμβόλια, παράγωγα αίματος, βιοτεχνολογικά προϊόντα κ.α.) καθώς και φάρμακα παραδοσιακής κινέζικης ιατρικής (Traditional Chinese Medicine - TCM).

Η διαδικασία καταγραφής εισαγόμενου φαρμάκου μπορεί να διαρκέσει από ένα έως τρία έτη, από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης για την CFDA έως την απόκτηση του πιστοποιητικού εισαγόμενου φαρμάκου<sup>16</sup>. Η διαδικασία εγγραφής στην Κίνα είναι διαφορετική από ότι σε άλλες χώρες. Υπάρχουν πολλοί σχετικοί κανονισμοί και θα πρέπει κανείς να γνωρίζει όλες τις λεπτομέρειες και ο πρακτικότερος τρόπος είναι η συνεργασία με έναν τοπικό εταίρο στην Κίνα με

<sup>16</sup> <http://www.pharmatutor.org/articles/regulatory-requirements-registration-process-generic-drugs-china?page=0.0>

σημαντική εμπειρία. Η εισαγωγή και πώληση των φαρμάκων στην Κίνα πρέπει να πραγματοποιείται σύμφωνα με τις εθνικές νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις σχετικά με τη διαχείριση των φαρμακευτικών. Ως εκ τούτου, ακόμη και για προϊόντα που έχουν ήδη εγκριθεί στην Ευρώπη και στις Ηνωμένες Πολιτείες, οι εταιρείες απαιτείται να διεξάγουν κλινικές δοκιμές και στην Κίνα.

Μόνο μετά την απόκτηση πιστοποιητικού εισαγωγής φαρμάκων από τον CFDA, τα προϊόντα μπορούν να εισάγονται από έναν Κινέζο εταίρο που κατέχει αντίστοιχα πιστοποιητικό εφοδιασμού φαρμάκων. Ο εισαγωγέας οφείλει να προβεί σε καταγραφή των εισαγωγών στην κρατική υπηρεσία για τα εισαγόμενα φάρμακα. Στη συνέχεια, ο ίδιος ή άλλος Κινέζος εταίρος (εισαγωγέας ή διανομέας) μπορούν να πωλούν τα προϊόντα στους τοπικούς πράκτορες φαρμακευτικών ή κατ' ευθείαν στους τελικούς πελάτες, όπως νοσοκομεία, κλινικές και φαρμακεία.

Συνολικά, η διαδικασία εγγραφής - καταχώρησης μπορεί να διαιρεθεί σε πέντε στάδια:

1. *Διορισμός αντιπροσώπου* - Ο αντιπρόσωπος θα πρέπει υποχρεωτικά να είναι μια κινεζική νομική οντότητα.
2. *Αίτηση* - Αίτηση και προετοιμασία των δικαιολογητικών που καλύπτουν τις τέσσερις ενότητες που αναφέρονται σύμφωνα με την φαρμακευτική κατάταξη. Οι απαιτήσεις τεκμηρίωσης του CFDA μπορούν να χωριστούν σε τέσσερις διαφορετικές ενότητες, συμπεριλαμβανομένης της περιεκτική παρουσίασης του κατασκευαστή, μελέτη φαρμακευτικών υλικών, φαρμακολογία και τοξικολογία, και κλινική μελέτη, Συνολικά, οι τέσσερις ενότητες αφορούν 32 στοιχεία για την τεκμηρίωση
3. *Πρότυπα και δοκιμές* - Δοκιμή συμμόρφωσης (compliance testing) σε καθορισμένο εργαστήριο στην Κίνα
4. *Κλινική μελέτη* - Είναι δυνατόν να απαιτείται μια κλινική μελέτη ανάλογα με την έγκριση και την ταξινόμηση,
5. *Εγγραφή* - Καταχώρηση του φαρμακευτικού προϊόντος - Μετά την ολοκλήρωση της κλινικής μελέτης, η αίτηση πρέπει να επανυποβληθεί για να συμπεριλάβει τα ευρήματα της μελέτης

Μετά την έγκριση ενός φαρμακευτικού προϊόντος από το CFDA, μπορεί να παρέλθουν ακόμα και 18 μήνες προτού να έχει δυνατότητα συνταγογράφησης από ιατρό. Για να συντομευθεί η διαδικασία αυτή, ορισμένες φαρμακευτικές εταιρείες αρχίζουν την τιμολόγηση και τις λοιπές τεχνικές διαδικασίες πρόσβασης στην αγορά πριν από τη λήψη έγκρισης φαρμάκων<sup>17</sup>.

### 3.3. Κόστη Καταχώρησης

Οι δαπάνες που συνδέονται με την καταχώρηση του προϊόντος στη Κίνα μπορούν να χωριστούν σε τρεις κατηγορίες:

1. Τέλη κυβερνητικής Αρχής: η αμοιβή που χρεώνεται από την CFDA είναι περίπου 45.300 γιουάν (6.470 EUR) για κάθε εφαρμογή. Το τέλος επιθεώρησης θα αποφασιστεί από το αρμόδιο κέντρο τελωνειακού ελέγχου.
2. Μελέτη βιοϊσοδυναμίας (Bioequivalence study) όπου απαιτείται και η χρέωση εξαρτάται από τα προϊόντα και τους φορείς που κάνουν τη μελέτη<sup>18</sup>.
3. Διάφορα τέλη και έξοδα για υπηρεσίες: Μεταφραστικά, συμβουλευτικές υπηρεσίες, διάφορα διοικητικά έξοδα.

Για την πλήρη διαδικασία παρακαλούμε επισκεφθείτε τον οδηγό της ευρωπαϊκής υπηρεσίας EU SME Centre<sup>19</sup>. Επιπλέον, είναι διαθέσιμη και μελέτη περιπτώσεως ευρωπαϊκής φαρμακευτικής εταιρείας στην Κίνα<sup>20</sup>.

Μετά την έγκριση από τη CFDA, το φάρμακο μπορεί να διατίθεται ελεύθερα στην κινεζική αγορά. Η CFDA διατηρεί online κατάλογο των φαρμακευτικών σκευασμάτων που έχουν εγκριθεί προς κυκλοφορία στην κινεζική αγορά. Για πρόσβαση σε αυτόν τον κατάλογο, ακολουθήστε τον ακόλουθο σύνδεσμο (μόνο κινεζική έκδοση) <http://app1.sfda.gov.cn/datasearch/face3/dir.html>.

Εκτός του εγκεκριμένου καταλόγου φαρμακευτικών σκευασμάτων, η CFDA σε συνεργασία με το Υπουργείο Ανθρωπίνων Πόρων και Κοινωνικής Ασφάλισης διαμορφώνει δύο ακόμη λίστες: τη Βασική Λίστα Φαρμάκων (Essential Drug List,

---

<sup>17</sup> <http://www.pacificbridgemedical.com/research-report/china-pharmaceutical-report-2014/>

<sup>18</sup> Σημειώνεται ότι από την 6.9.2013 υπάρχει υποχρέωση ανάρτησης online όλων των φάσεων της διαδικασίας σύμφωνα με τις επιταγές του ΠΟΥ (<http://www.raps.org/focus-online/news/news-article-view/article/4097/>)

<sup>19</sup> <http://www.eusmecentre.org.cn/guideline/importing-pharmaceutical-products-china>

<sup>20</sup> <http://www.eusmecentre.org.cn/casestudy/covex-exporting-chinese-pharmaceutical-market>  
<http://www.eusmecentre.org.cn/casestudy/bluepharma-entering-chinese-pharmaceutical-market>



EDL) και την Εθνική Λίστα Φαρμάκων (National Reimbursement Drug List, NRDL).

Η Essential Drug List εγκαινιάστηκε το 2009 και αποτελεί τη σημαντικότερη λίστα για την αγορά φαρμάκου, καθώς το κράτος καλύπτει το 100% της τιμής των φαρμάκων που περιλαμβάνονται σε αυτή τη λίστα.<sup>21</sup> Η EDL είναι σημαντική καθώς εξασφαλίζει υψηλές πωλήσεις, υψηλή ρευστότητα καθώς τα κρατικά νοσοκομεία και οι λοιπές υγειονομικές μονάδες υποχρεούνται να προμηθεύονται τα συγκεκριμένα φάρμακα. Είναι χαρακτηριστικό ότι το 90% των πωλήσεων των πολυεθνικών εταιριών στην Κίνα προέρχεται από σκευάσματα που περιλαμβάνονται στην EDL.<sup>22</sup> Η διαμόρφωση ενός τελειοποιημένου συστήματος αναγκαίων φαρμάκων είναι μία από τις προτεραιότητες που στηρίζει τον στόχο της κυβέρνησης να ιδρύσει ένα καθολικό σύστημα υγειονομικής περίθαλψης με εύκολη πρόσβαση και προσιτές τιμές στις υπηρεσίες και στα προϊόντα υγειονομικής περίθαλψης μέχρι το 2020, όπως ανακοινώθηκε αρχικά στο εθνικό Υγειονομικό Μεταρρυθμιστικό Σχέδιο για το 2009-2012, αλλά και στο ανακοινωθέν τον Απρίλιο 2015 νέο σχέδιο για τα έτη 2015-2020. Το Υπουργείο Υγείας στην Κίνα είχε πρώτα παρουσιάσει την Λίστα Αναγκαίων Φαρμάκων (EDL - Essential Drug List) το 2009, η οποία περιλαμβάνει δύο μέρη. Το πρώτο μέρος προορίζεται να χρησιμοποιηθεί από το πρωτογενές υγειονομικό σύστημα, δηλαδή κοινοτικά υγειονομικά ιδρύματα σε αστικές περιοχές και δημοτικές υγειονομικές εγκαταστάσεις σε αγροτικές περιοχές. Το δεύτερο μέρος είναι για άλλα υγειονομικά ιδρύματα στα οποία συμπεριλαμβάνονται υψηλότερου επιπέδου νοσοκομεία πόλεων.

Το Μάρτιο του 2013, το Υπουργείο Υγείας της Κίνας (MOH) (Ministry of Health) δημοσιοποίησε τη νέα λίστα αναγκαίων φαρμάκων ("2012 EDL" έκδοση). Αυτή η νέα έκδοση χαρακτηρίζεται από σημαντικές αλλαγές και επιπρόσθετες θεραπευτικές επικεντρώσεις όπως είναι η ογκολογία και ασθένειες αίματος, ενώ η έκδοση του 2009 κυρίως καλύπτει βασικές ανάγκες. Ο αριθμός των φαρμάκων μέσα στη λίστα επίσης έχει αυξηθεί από 307 σε 520, που περιλαμβάνει μια σειρά από MNC'S φάρμακα όπως Sanofi's Plavix, Novo Nordisk's Novolin και Novartis's Diovan. Επίσης τα φάρμακα δυτικών εταιρειών αυξήθηκαν από 205 σε 317 και τα κινεζικά από 102 σε 203.

<sup>21</sup> <http://www.mckinseychina.com/wp-content/uploads/2014/09/McKinsey-An-essential-strategy-for-the-essential-drug-list.pdf?bd0bde>

<sup>22</sup> [https://kieger.com/fileadmin/News/2015-05-05-BRO-HEALTHCARE\\_IN\\_CHINA.PDF](https://kieger.com/fileadmin/News/2015-05-05-BRO-HEALTHCARE_IN_CHINA.PDF)

Οι τιμές των αναγκαίων φαρμάκων καθορίζονται μέσα από προσκλήσεις υποβολής προσφορών σε επαρχιακό επίπεδο. Με στόχο την επέκταση της χρήσης των EDL, η κινεζική κυβέρνηση έχει θέσει προαπαιτούμενα από τα υγειονομικά ιδρύματα ως προς το μερίδιο των εσόδων από EDL, δηλαδή 100% για τα λαϊκά υγειονομικά ιδρύματα, πάνω από 50% για νοσοκομεία νομών, 40% με 50% για νοσοκομεία Επιπέδου 2 (Level II) και 25% με 30% για νοσοκομεία Επιπέδου 3 (Level III) . Για να λυθεί το πρόβλημα των υπεράριθμων ρευμάτων ασθενών στα νοσοκομεία υψηλού επιπέδου και να ενθαρρύνουν περισσότερους ασθενείς να επισκέπτονται πρωτογενή υγειονομικά ιδρύματα, στους ασθενείς που επισκέπτονται χαμηλότερου επιπέδου υγειονομικά ιδρύματα τους παρέχονται υψηλότερα ποσοστά απόδοσης δαπανών για ιατρική περίθαλψη και EDL συνταγές αναλόγως. Μέχρι το τέλος του 2013, το μέγεθος της αγοράς EDL στην Κίνα είχε φτάσει 190 δις RMB, εκπροσωπώντας περίπου το 15% των συνολικών εσόδων σύμφωνα με το CFDA.

Η Εθνική Λίστα Φαρμάκων (NRDL A και NDRL B) είναι πιο ευρεία από την EDL (περίπου 2.000 φάρμακα). Ο κύριος κορμός της διαμορφώνεται, επίσης, σε κεντρικό επίπεδο, ενώ προσθαφαιρέσεις φαρμάκων και τιμές αναφοράς της λίστας διαμορφώνονται σε επίπεδο επαρχίας, ανάλογα με τις δυνατότητες και τις ανάγκες κάθε επαρχίας για υγειονομική κάλυψη του πληθυσμού της. Τα φαρμακευτικά σκευάσματα που περιλαμβάνονται στη λίστα έχουν μεν τη δυνατότητα υψηλών πωλήσεων, καθότι το κόστος προμήθειας τους καλύπτεται ολικώς ή εν μέρει από το κράτος, πωλούνται δε σε σχετικά χαμηλές τιμές, οριζόμενες από την αρμόδια αρχή της κάθε επαρχίας, με συνέπεια το ποσοστό κέρδους να είναι ως επί το πλείστον χαμηλό.<sup>23</sup> Η Εθνική Λίστα Φαρμάκων αφορά φάρμακα που καλύπτονται από τα βασικά εθνικά ασφαλιστικά ταμεία UEBMI και URBMI και είναι διαθέσιμα μόνο για ασφαλισμένους. Τα φάρμακα διαχωρίζονται σε δύο κατηγορίες η πρώτη περιλαμβάνει τα πλήρως καλυπτόμενα και η δεύτερη κατηγορία περιλαμβάνει καινοτόμα και πατενταρισμένα φάρμακα με μερική κάλυψη των δαπανών τους.

Το κόστος για την προμήθεια φαρμάκων που δεν περιλαμβάνονται στις λίστες καταβάλλεται εξ ολοκλήρου από τους ασθενείς, με συνέπεια τα φάρμακα εκτός λίστας να είναι, κατά κανόνα, απρόσιτα για την πλειονότητα των ασθενών.

<sup>23</sup> [http://www.imshealth.com/imshealth/Global/Content/Document/2009\\_Revision\\_NRDL.pdf](http://www.imshealth.com/imshealth/Global/Content/Document/2009_Revision_NRDL.pdf)

Η διαδικασία προμήθειας φαρμάκων είναι μέσω ανοικτού διαγωνισμού σε επίπεδο επαρχίας, καθώς η προσπάθεια διενέργειας διαγωνισμών σε εθνικό επίπεδο δεν ήταν επιτυχής, λόγω αντιδράσεων των εμπλεκόμενων μερών και γραφειοκρατικών αγκυλώσεων. Είναι, πάντως, σαφής η πρόθεση της κεντρικής κυβέρνησης τα τελευταία χρόνια για βελτίωση της διαφάνειας του τρόπου διενέργειας διαγωνισμών με τελικό στόχο την αντιμετώπιση της διαφθοράς και τη μείωση της μη αποτελεσματικής φαρμακευτικής δαπάνης. Σε αυτό το πλαίσιο, προβλέπονται εξοντωτικές ποινές για επίορκους αξιωματούχους και ιατρούς, με χαρακτηριστικό παράδειγμα την επιβολή της ποινής του θανάτου στον επικεφαλής της SFDA το 2007 για χρηματισμό και διαφθορά.

Η κυβέρνηση έχει κάνει τεράστια βήματα στην αναβάθμιση του ρυθμιστικού πλαισίου. Κάποια δυσμενή συμβάντα και περιστατικά διαφθοράς στο πρόσφατο παρελθόν έβλαψαν τη φήμη των κινεζικών φαρμακευτικών προϊόντων, καθώς και της ρυθμιστικής Αρχής CFDA, οδήγησαν όμως στη λήψη αποφασιστικών μέτρων. Η CFDA επιφορτίστηκε και με την αντιμετώπιση της διαφθοράς, τη βελτίωση των επαγγελματικών προτύπων και την ανάπτυξη πολλών νέων ρυθμίσεων, οι οποίες καθιστούν κανονιστικό περιβάλλον της Κίνας όλο και πιο συμβατό με τα διεθνή πρότυπα.

Η κινεζική κυβέρνηση επίσης ενδιαφέρεται για την ενίσχυση του φαρμακευτικού τομέα. Το Υπουργείο Βιομηχανίας και Τεχνολογίας Πληροφοριών, καθώς και το Υπουργείο Εμπορίου, έχουν εκδώσει πολιτικές για την αναδιάρθρωση της φαρμακευτικής βιομηχανίας, καθώς και του τομέα της διανομής. Ο στόχος είναι σαφώς να οικοδομηθεί μια φαρμακευτική βιομηχανία που θα βασίζεται στην καινοτομία και όχι στην απομίμηση.

### **3.4. Τιμολόγηση**

Η κάλυψη των δαπανών φαρμάκων για τον πληθυσμό εξαρτάται από την πολιτική των περιφερειακών κυβερνήσεων που διαφέρει και από το αν το προϊόν είναι στον εθνικό κατάλογο φαρμάκων (NRDL - National Reimbursement Drug List). Η κάλυψη της φαρμακευτικής δαπάνης διαφέρει από επαρχία σε επαρχία, με τις κυβερνήσεις των πιο ανεπτυγμένων περιοχών όπως το Πεκίνο και τη Σαγκάη να ακολουθούν περισσότερο. Για ένα εγκεκριμένο φάρμακο που περιλαμβάνεται στον κατάλογο NRDL η τιμή δεν πρέπει να υπερβαίνει την καθορισμένη τιμή από την κυβέρνηση γεγονός που το καθιστά προσιτό στο ευρύ κοινό με αποτέλεσμα μεγαλύτερη ζήτηση. Αντίθετα για τα μη ενταγμένα στον

κατάλογο των οποίων η τιμή καθορίζεται από τους παραγωγούς η ζήτηση είναι μικρότερη καθώς οι καταναλωτές τα πληρώνουν οι ίδιοι.

Οι τιμές των φαρμάκων που αγοράζονται μέσω προσφορών από επαρχιακές κυβερνήσεις θα πρέπει επίσης να είναι χαμηλότερες από τις τιμές προσανατολισμού. Η τελική τιμή που χρεώνεται στους καταναλωτές από τα νοσοκομεία δεν πρέπει να είναι πάνω από 15% υψηλότερη από την τιμή αγοράς από την τοπική κυβέρνηση. Δεν υπάρχουν απαιτήσεις για τη διεξαγωγή δοκιμών ή αξιολογήσεων για την ένταξη φαρμάκου στο NRDL, απαιτείται μόνο η επίσημη καταχώριση με την κρατική αρχή. Οι τρέχοντες νόμοι και κανονισμοί καθορίζουν ότι η τιμολόγηση γίνεται από τους κατασκευαστές. Η Κυβέρνηση έχει έμμεσο έλεγχο των τιμών μέσω του βασικού εφοδιασμού των κρατικών ιδρυμάτων υγείας, των δημόσιων διαγωνισμών καθώς και μέσω ανώτατων ορίων τιμών για τα πακέτα ιατρικών υπηρεσιών.

Με σκοπό τον καλύτερο έλεγχο της τελικής τιμής των ιατρικών συσκευών για τους ασθενείς, η κινεζική κυβέρνηση θα πρέπει να αξιολογήσει τόσο τα κόστη που χρεώνονται από τους κατασκευαστές στα νοσοκομεία όσο και τα έξοδα που χρεώνονται από τα νοσοκομεία για τον τελικό χρήστη. Η κυβέρνηση περιορίζει το ποσοστό της τιμής προσαύξησης για ιατρικά αναλώσιμα, εμφυτεύματα, με πολλούς τρόπους, όπως η θέσπιση προτύπων απόδοσης.

Η αρμόδια Αρχή για επί των μεταρρυθμίσεων της κινεζικής αγοράς National Development and Reform Commission (NDRC) ανακοίνωσε το 2015, με έναρξη την 1.6.2015, την άρση του ορίου επί των ανώτατων τιμών των φαρμάκων. Εξαίρεση αποτέλεσαν τα αναισθητικά και ψυχιατρικά φάρμακα που οι τιμές τους παραμένουν υπό κυβερνητικό έλεγχο. Η άρση έχει ως στόχο τη δημιουργία ενός συστήματος τιμολόγησης με κριτήρια ελεύθερης αγοράς που αναμένεται να έχει ως αποτέλεσμα τη συγκράτηση των τιμών λόγω διαμόρφωσης συνθηκών ανταγωνισμού<sup>24</sup>. Επιπλέον, αναμένεται να βοηθήσει στον έλεγχο των κρατικών ασφαλιστικών σχημάτων. Παράλληλα θα υπάρξει σχεδιασμός ώστε να δημιουργηθεί μελλοντικά ένα επιστημονικό σύστημα τιμολόγησης με τη συμμετοχή του κράτους και της αγοράς. Η κίνηση αυτή θεωρείται ως πρώτο βήμα χαλάρωσης της πολιτικής τιμολόγησης, υπάρχουν όμως και απόψεις που θεωρούν ότι δε θα υπάρξει ιδιαίτερα αισθητή επίδραση στη φαρμακευτική αγορά. Και τούτο διότι, όπως αναφέρεται, η εξέλιξη αυτή αφορά κυρίως στα

---

<sup>24</sup> [http://europe.chinadaily.com.cn/business/2015-05/05/content\\_20627094.htm](http://europe.chinadaily.com.cn/business/2015-05/05/content_20627094.htm)

φάρμακα που εμπεριέχονται στον κατάλογο των ιατρικών ασφαλίσεων, πωλούνται από τα νοσοκομεία και οι τιμές των οποίων επί του παρόντος καθορίζονται από τα τμήματα προμηθειών των τοπικών κυβερνήσεων. Σύμφωνα με τις εν λόγω αναλύσεις, οι τιμές των φαρμάκων θα εκλογικευθούν σταδιακά αν καταργηθεί το κρατικό σύστημα προμηθειών και δημιουργηθεί ένας μηχανισμός διαπραγμάτευσης τιμών με τις φαρμακευτικές εταιρείες. Στις θετικές συνέπειες αναφέρονται η αναμενόμενη άνοδος των πωλήσεων των φθηνότερων φαρμάκων για τα οποία, λόγω της προηγούμενης πολιτικής οριοθετημένης ανώτατης τιμής, δεν υπήρχε εφοδιασμός της αγοράς με αυτά.

### **3.5. Προοπτικές**

Η αγορά φαρμάκου θα αναπτυχθεί ραγδαία την επόμενη δεκαετία, τόσο σε επίπεδο πωλήσεων όσο και σε επίπεδο έρευνας και ανάπτυξης νέων φαρμάκων στον κλάδο της βιοϊατρικής και ιδιαίτερα των βιογενόσημων (biogenerics). Κατηγορίες φαρμάκων όπως εμβόλια, βιοϊσοδύναμα, θεραπευτικά αντισώματα (θεραπεία για καρκίνο), και φάρμακα για αντιμετώπιση χρόνιων παθήσεων, όπως καρδιολογικά και αιματολογικά φάρμακα για π.χ. καρδιαγγειακές παθήσεις, υψηλή αρτηριακή πίεση, διαβήτη παρουσιάζουν καλές προοπτικές. Επίσης, εκτιμάται ότι η αγορά μη υποχρεωτικώς συνταγογραφούμενων σκευασμάτων (Μ.Υ.ΣΥ.Φ.Α.) θα γνωρίσει σημαντική άνθηση, λόγω της αυξανόμενης προτίμησης του κινεζικού πληθυσμού για αντιμετώπιση ελαφρών ασθενειών (γρίπη, βήχας, αλλεργίες) με σκευάσματα από τα φαρμακεία και τα σουπερ-μάρκετ, καθώς και λόγω του αυξανόμενου ενδιαφέροντος για βιταμινούχα σκευάσματα, συμπληρώματα διατροφής κ.ά.. (Deloitte, 2012)

### **3.6. Παραδοσιακή Κινεζική Ιατρική (Traditional Chinese medicine - TCM)**

Για να κατανοήσουμε τη δυναμική της κινεζικής φαρμακευτικής βιομηχανίας, πρέπει να αναφέρουμε το ρόλο της παραδοσιακής κινεζικής ιατρικής (TCM). Παρά το γεγονός ότι οι πωλήσεις φαρμάκων TCM είναι μόνο το 8% της συνολικής φαρμακευτικής αγοράς στην Κίνα, το τμήμα αυτό παίζει σημαντικό ρόλο στην τρέχουσα μεταρρύθμιση της υγειονομικής περίθαλψης. Πολλές μεγάλες κινεζικές φαρμακευτικές εταιρείες παράγουν τόσο χημικά όσο και TCM φάρμακα. Υπάρχει μια ισχυρή κυβερνητική πολιτική ώστε τα φάρμακα TCM να αποκτήσουν πρόσβαση στις αγορές των ΗΠΑ και της ΕΕ και να αποκτήσουν τα προϊόντα αυτά έγκριση ως κανονικά φάρμακα από το FDA (ΗΠΑ) και την ΕΜΕΑ (ΕΕ). Ορισμένες δυτικές φαρμακευτικές εταιρείες (όπως η GSK) έχουν ένα αυξανόμενο ενδιαφέρον για τη δυναμική αγορά της TCM. Εξάλλου, καθώς η κινεζική κυβέρνηση επιδιώκει τη διεθνοποίηση της TCM, η παραδοσιακή κινεζική ιατρική (TCM), η οποία διατηρεί ικανοποιητικό μερίδιο αγοράς στην Κίνα, μπορεί επίσης να προσφέρει αξιόλογες προοπτικές, ιδιαίτερα στην ανάπτυξη υβριδικών φαρμάκων TCM και δυτικής φαρμακοποιίας.

### 3.7. Η αγορά ιατρικών συσκευών<sup>25</sup>

#### 3.8. Μέγεθος – Διάρθρωση Αγοράς

Η Λ. Δ. της Κίνας είναι η τρίτη μεγαλύτερη αγορά ιατρικών συσκευών παγκοσμίως μετά τις Η.Π.Α. και την Ιαπωνία. Οι πωλήσεις ιατρικών συσκευών στο τέλος του 2014 έφθασαν τα 255.6 δις γιουάν (36 δις Ευρώ)<sup>26</sup> αύξηση κατά 20% σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά. Σύμφωνα με τα δεδομένα των κινεζικών τελωνείων το 2014 ο όγκος εξωτερικού εμπορίου στον εν λόγω τομέα έφτασε τα 31.2 δις ευρώ<sup>27</sup> με ετήσια αύξηση 4%. Οι εισαγωγές της Κίνας έφθασαν τα 13.7 δις ευρώ, 5% αυξημένες έναντι του 2013. Οι κοινές επιχειρήσεις Joint Ventures (JV) και οι εξ ολοκλήρου ξένες εταιρείες ήταν οι βασικοί εισαγωγείς ιατρικού εξοπλισμού (40% περίπου) και οι διαγνωστικές συσκευές έφθασαν το 70% της αξίας των εισαγωγών ιατρικού εξοπλισμού.

Για το 2014 η Ευρώπη ήταν ο κυριότερος προμηθευτής ιατρικών μηχανημάτων (39%), ακολουθούμενη από τη Β. Αμερική (32%) και την Ασία(25%). Οι κυριότερες ευρωπαϊκές χώρες προμηθευτές ήταν η Γερμανία, η Ιρλανδία, η Ελβετία το Ηνωμένο Βασίλειο, η Ολλανδία και η Ιταλία οι εξαγωγές των οποίων αντιστοιχούσαν στο 68% των κινεζικών εισαγωγών<sup>28</sup>.

Η αγορά ιατρικών συσκευών στη Λ. Δ. της Κίνας παρουσιάζει την εξής ιδιομορφία. Στις ιατρικές συσκευές χαμηλής τεχνολογίας, όπως στηθοσκόπια, σφυγμομανόμετρα, μετρητές ζαχάρου, αποστειρωτικός και απολυμαντικός εξοπλισμός, οι κινεζικές εταιρίες υπερτερούν λόγω χαμηλότερων προσφερόμενων τιμών, σε σχέση με τους ανταγωνιστές τους. Αντιθέτως, στις ιατρικές συσκευές υψηλής τεχνολογίας, υπερτερούν εταιρίες από την Ευρωπαϊκή Ένωση (κυρίως Γερμανία), τις Η.Π.Α. και την Ιαπωνία.

Η διττότητα αυτή είναι εμφανής από την ανάλυση των διεθνών εμπορικών ροών.

Στο τέλος του 2013 υπήρχαν 15.698 εταιρείες ιατρικών συσκευών με συνολικό τζίρο 30 δις ευρώ<sup>29</sup> Οι κύριες εταιρείες παραγωγής είναι οι εξής:

<sup>25</sup> Οι ιατρικές συσκευές περιλαμβάνουν μηχανήματα, αλλά και ιατρικά αναλώσιμα

<sup>26</sup> <http://www.eusmccentre.org.cn/guideline/importing-pharmaceutical-products-china>

<sup>27</sup> <http://www.cmpma.cn/>

<sup>28</sup> <http://www.askci.com/chanye/2015/03/21/842566a0.shtml>.

<sup>29</sup> [http://www.askci.com/chanye/2015/01/31/111749rsn6\\_all.shtml](http://www.askci.com/chanye/2015/01/31/111749rsn6_all.shtml).

Mindray Medical , Yuwell Medical, Well Tech, Andon Health, Neusoft Medical, Lepu Medical, Weigao Medical, Microport Medical, ACF Group, Meheco, Improve Medical, Shanghai Medical Equipment Factory. Η συνολική αξία των εξαγωγών στον εν λόγω τομέα ήταν 17,8 δις το 2014<sup>30</sup>. Οι εξαγωγές προϊόντων χαμηλής προστιθέμενης αξίας όπως εργαστηριακοί σωλήνες, υλικά μιας χρήσης, βοηθήματα ακοής σύριγγες κλπ. έφθασαν τα 89 εκ. ευρώ.

Οι εγχώριες εταιρίες είναι περίπου 3.000 και διατηρούν μερίδιο αγοράς περίξ του 80% για συσκευές χαμηλής και μέσης τεχνολογίας. Οι περισσότερες εξ αυτών είναι ΜΜΕ επιχειρήσεις με ετήσιο κύκλο εργασιών κάτω του 1 εκατ. Ευρώ. Ελάχιστες κινεζικές εταιρίες, όπως η Mindray και η Edan Instruments, κατασκευάζουν ιατρικές συσκευές υψηλής τεχνολογίας.

Όσον αφορά τα κανάλια διανομής, εκτός των νοσοκομειακών μονάδων, φαρμακεία, αντιπρόσωποι και καταστήματα λιανικής έχουν το δικαίωμα εμπορίας ιατρικών συσκευών (συνήθως για οικιακή χρήση), αφού λάβουν τη σχετική άδεια από τις αρμόδιες κινεζικές αρχές.

Με δεδομένη τη γήρανση του πληθυσμού και την επέκταση των δαπανών για την υγεία αναμένεται η περαιτέρω ανάπτυξη του τομέα τα επόμενα χρόνια. Ο ανταγωνισμός θα συνεχίσει να είναι σκληρός με τη συγκέντρωση των ξένων επιχειρήσεων στο τμήμα των ακριβών προϊόντων και των κινεζικών στα μεσαίας και χαμηλότερης τεχνολογίας προϊόντα.

### 3.9. Θεσμικό πλαίσιο

Σημειώνεται εδώ η δυσκολία που παρουσιάζει το θεσμικό πλαίσιο και οι σχετικοί κανονισμοί. Το βασικό πλαίσιο είναι διαθέσιμο στην κινεζική στον ιστοτόπο της CFDA (<http://www.sda.gov.cn/WS01/CL0784/97814.html>) ενώ η διαθέσιμη στην αγγλική χρήζει επικαιροποίησης (<http://eng.sfda.gov.cn/WS03/CL0767/61641.html>).

Το θεσμικό πλαίσιο που διέπει τις ιατρικές συσκευές δεν επιτρέπει την πώληση του προϊόντος στη Λ. Δ. της Κίνας πριν την εγγραφή του στην CFDA (Πρώην SFDA).

Για τους σκοπούς της εγγραφής, οι ιατρικές συσκευές χωρίζονται σε τρεις κατηγορίες:

Κατηγορία I: Ιατρικές συσκευές, η ασφάλεια των οποίων ελέγχεται με συνήθεις διαδικασίες

<sup>30</sup> [www.askci.com/chanye/2015/03/21/842566a0.shtml](http://www.askci.com/chanye/2015/03/21/842566a0.shtml)



Κατηγορία II: Ιατρικές συσκευές, η ασφάλεια των οποίων απαιτεί επιπλέον ελέγχους.

Κατηγορία III: Ιατρικές συσκευές που απαιτούν αυστηρό έλεγχο, όπως εμφυτεύματα στον ανθρώπινο οργανισμό ή συσκευές που μπορούν να αποβούν επιβλαβείς για τον ανθρώπινο οργανισμό.

Η διαδικασία εγγραφής είναι αρκετά χρονοβόρα (μπορεί να φτάσει τα τρία έτη) με συνέπεια να υπάρχουν αρκετές ενστάσεις επί της διαδικασίας από κράτη που εξάγουν ιατρικές συσκευές στη Λ. Δ. της Κίνας, όπως η Ιαπωνία, οι Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής και η Ευρωπαϊκή Ένωση (κυρίως Γερμανία). Περισσότερα στοιχεία για τη διαδικασία εγγραφής μπορούν να αναζητηθούν στη μελέτη του EU SME Centre, ακολουθώντας τον ακόλουθο σύνδεσμο:

<http://www.eusmecentre.org.cn/guideline/medical-devices-registration>

Επιπλέον σχετικό υλικό είναι διαθέσιμο και στο σύνδεσμο:

<http://www.eusmecentre.org.cn/event/2015-05-12/how-access-chinese-medical-device-market>

και

<http://www.eusmecentre.org.cn/article/medical-device-regulations-china>

Επιπλέον, χρήσιμο υλικό για την βήμα προς βήμα προσέγγιση της κινεζικής αγοράς διατίθεται στα πρακτικά σχετικού σεμιναρίου στη Δ/ση

<http://www.eusmecentre.org.cn/sites/default/files/files/event/EU%20SME%20Centre%20Webinar%20-%20How%20to%20Access%20the%20Chinese%20Medical%20Device%20Market.pdf>

Όπως και στην περίπτωση των φαρμακευτικών σκευασμάτων, η προμήθεια ιατρικών συσκευών από τα νοσοκομεία γίνεται συνήθως σε επίπεδο επαρχίας με ανοικτό διαγωνισμό.

Η πολιτική ασφαλιστικής κάλυψης υγείας που εφαρμόζει η κινεζική κυβέρνηση επιτελεί κομβικό ρόλο στη διαμόρφωση των τιμών των ιατρικών συσκευών και των προτιμήσεων των νοσοκομείων. Είναι ευνόητο ότι η συνεχιζόμενη διεύρυνση της κάλυψης των δαπανών υγείας από το κράτος θα δώσει επιπλέον κίνητρο στα νοσοκομεία για την προμήθεια ιατρικών συσκευών. Από την άλλη πλευρά, όμως, η κινεζική κυβέρνηση επιδιώκει, όπως και στην περίπτωση των φαρμακευτικών σκευασμάτων, την κατά το δυνατόν ευνοϊκότερη για το κράτος ρύθμιση της τιμολόγησης των ιατρικών συσκευών που προμηθεύονται οι μονάδες υγειονομικής περίθαλψης μέσω ανοικτών διαγωνισμών και κανονιστικών ρυθμίσεων που περιορίζουν το ποσοστό κέρδους.

### 3.10. Προοπτικές

Παρά τις ευοίωνες τάσεις όσον αφορά τα συνολικά μεγέθη της αγοράς, οι συνθήκες στην αγορά ιατρικών συσκευών και μηχανημάτων θα γίνουν ακόμα

πιο ανταγωνιστικές, καθώς οι κινεζικές εταιρίες, που έχουν προς το παρόν συγκριτικό πλεονέκτημα στις συσκευές χαμηλής προστιθέμενης αξίας και τεχνολογίας, θα επιδιώξουν να ανέβουν την τεχνολογική κλίμακα και να ανταγωνιστούν επαρκώς τα εισαγόμενα προϊόντα υψηλής ποιότητας.

Είναι ευνόητο ότι η διατήρηση του τεχνολογικού πλεονεκτήματος θα αποτελέσει το σημαντικότερο εχέγγυο εισόδου και διατήρησης της θέσης στην κινεζική αγορά.

Σημειώνουμε ακόμη ότι η εδώ Αντιπροσωπεία της Ε.Ε. έχει επισημάνει στην κινεζική πλευρά τις δυσκολίες που προκαλεί η αυστηρή και πολύπλοκη διαδικασία που καθορίζει η σχετική νομοθεσία.

#### Για τα φάρμακα:

Συμμόρφωση του ρυθμιστικού πλαισίου της Κίνας με τα διεθνή πρότυπα και πρακτικές του ICH (International Council for Harmonisation of Technical Requirements for Pharmaceuticals for Human Use) και του OECD. Κατάργηση του καθεστώτος διακρίσεων για τα Active Pharmaceuticals Ingredients (APIs). Βελτίωση της διαφάνειας και της προβλεψιμότητας στη διαδικασία αποφάσεων για την κοστολόγηση και ένταξή τους στα χορηγούμενα με αποφυγή της εκ των προτέρων εξαίρεσης των καινοτόμων προϊόντων. Επαρκής προστασία πατεντών.

#### Για τις ιατρικές συσκευές:

Εναρμόνιση του ρυθμιστικού πλαισίου της Κίνας με τα διεθνή πρότυπα και πρακτικές σε θέματα όπως αποδοχή κλινικών δοκιμών σε άλλες χώρες μέλη του International Medical Device Regulators Forum - IMDRF και να εξαιρούνται οι συσκευές χαμηλού κινδύνου από κλινικές δοκιμές. Κατάργηση υποχρέωσης καταχώρησης της συσκευής στη χώρα προέλευσης, αποδοχή Ηλεκτρομαγνητικής Συμβατότητας (EMC). Απλοποίηση πιστοποιητικού καταχώρησης, κατάργηση της πολιτικής των δημόσιων νοσοκομείων για προτίμηση εγχωρίων συσκευών και εξοπλισμού.

## **4. Συμπεράσματα**

Ο κλάδος της υγείας στη Λ. Δ. της Κίνας παρουσιάζει σημαντικές προοπτικές στους εξής τομείς:

- 1) Στον τομέα υπηρεσιών υγείας, η πολιτική ενθάρρυνσης για την ίδρυση ιδιωτικών νοσοκομείων και η άνοδος του βιοτικού επιπέδου και του εισοδήματος ενός ευμεγέθους μέρους του κινεζικού πληθυσμού αποτελούν ενισχυτικούς παράγοντες για τυχόν επενδύσεις. Η γήρανση του πληθυσμού, όπως προαναφέρθηκε θα αυξήσει τη ζήτηση ιατρικών συσκευών και φαρμάκων και αντίστοιχα η αύξηση του αριθμού γεννήσεων λόγω της κατάργησης της πολιτικής του ενός παιδιού θα αυξήσει την εισαγωγή προϊόντων σχετικών με εγκυμοσύνη και τοκετό. Από την άλλη πλευρά, οποιαδήποτε επένδυση θα πρέπει να υλοποιηθεί έχοντας λάβει υπόψη της τις τοπικές ιδιαιτερότητες της αγοράς και σε συνεργασία με έναν τοπικό σύνεταίρο που διαθέτει την ικανότητα «πλοήγησης» σε «αχαρτογράφητα ύδατα». Εξίσου σημαντική είναι η απόφαση για την τοποθεσία της επένδυσης, το εύρος των υπηρεσιών, την τιμολόγηση κλπ, καθώς η κινεζική αγορά δε θα πρέπει, σε καμία περίπτωση, να αντιμετωπίζεται ως ενιαία
- 2) Πέραν της επένδυσης σε νοσοκομειακές υποδομές, υψηλές προοπτικές παρουσιάζονται για ηλεκτρονικές υπηρεσίες υγείας, όπως η τηλε-ιατρική και οι εφαρμογές μέσω κινητών τηλεφώνων, δεδομένου του ελλείμματος ανθρώπινου δυναμικού σε απομακρυσμένες αγροτικές περιοχές, αλλά και της ισχυρής τάσης του κινεζικού πληθυσμού για αγορά αγαθών και υπηρεσιών μέσω διαδικτύου.
- 3) Στον τομέα του φαρμάκου, είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την είσοδο στην κινεζική αγορά η συνεργασία με έναν εγχώριο συνεργάτη που θα αναλάβει τη διαδικασία εγγραφής, αλλά και τη διανομή του στην τοπική αγορά. Η προσέγγιση θα μπορούσε να γίνει είτε μέσω κάποιας έκθεσης στην Κίνα (βλ. παράρτημα) είτε μέσω κάποιου κοινού ερευνητικού προγράμματος, που μπορεί να οδηγήσει σε εμπορική συνεργασία. Ενδεχόμενα πεδία συνεργασίας θα ήταν, επίσης, ανάπτυξη συνεργασιών για υβριδικά φάρμακα, καθώς και συνεργασία σε θέματα τεχνικών προδιαγραφών (GMP).
- 4) Ανάπτυξη στην Κινεζική Αγορά. Οι φαρμακευτικές ΜΜΕ, ιδίως καινοτόμες εταιρείες βιοτεχνολογίας που αναζητούν κεφάλαια για την ανάπτυξη της τεχνολογίας τους θα είναι σε θέση να βρουν κινεζικές φαρμακευτικές εταιρείες με διαθέσιμους οικονομικούς πόρους και ένα αυξανόμενο επίπεδο της γνώσης και εμπειρογνωμοσύνης ώστε να

οικοδομηθεί μια γόνιμη συνεργασία. Ο συνήθης τρόπος αξιοποίησης των αποτελεσμάτων είναι ότι η άδεια για την κινεζική αγορά μένει στον Κινέζο εταίρο, ενώ οι συνεργαζόμενη αλλοδαπή MME να διατηρήσει τα δικαιώματα για τον υπόλοιπο κόσμο.

Ένα σημείο που πρέπει να τονιστεί είναι ότι λόγω του ότι οι κινεζικές φαρμακοβιομηχανίες παράγουν προϊόντα σε πολύ ανταγωνιστικές τιμές, θα πρέπει η αλλοδαπή εταιρεία να εστιάσει σε διαφοροποιημένα προϊόντα που η αγορά τους δε θα έχει ως κριτήριο τη χαμηλή τιμή τους.

Βασικά βήματα είναι η καλή μελέτη της αγοράς, η εκπόνηση στρατηγικής εισόδου, πιθανώς η συνεργασία με μια εξειδικευμένη συμβουλευτική εταιρεία, η εξεύρεση εγχώριων συνεργατών για την δημιουργία προϊόντων ή και τη διανομή της υπάρχουσας παραγωγής της. Η αναζήτηση συνεργατών μπορεί να περιλαμβάνει δικηγορικό γραφείο ή agents για καταχώρηση, εγχώριες φαρμακοβιομηχανίες, και εταιρείες εμπορίας φαρμάκων (με πρόθεση για μακροπρόθεσμη συνεργασία, προηγούμενη συνεργασία με αλλοδαπές εταιρείες, καλές διασυνδέσεις με τις τοπικές Αρχές και καλή φήμη στην Κίνα).

Επίσης, σε ότι αφορά την προστασία των πνευματικών δικαιωμάτων, συνιστάται η κατοχύρωση του ονόματος και του σήματος της εταιρείας και θεωρείται καλή πρακτική η υπογραφή εμπιστευτικής Συμφωνίας (non-disclosure agreements - NDA) με τις κινεζικές εταιρείες στην αρχή της συνεργασίας. Πρέπει να δίνεται έμφαση σε όρους εμπιστευτικότητας, αποκλειστικότητας και τρόπων επίλυσης διαφορών.

Εν κατακλείδι, οι ελληνικές εταιρίες που ενδιαφέρονται να δραστηριοποιηθούν στον τομέα υγείας της Λ. Δ. της Κίνας θα πρέπει να έχουν μακροπρόθεσμη στόχευση, βαθιά γνώση του νομικού πλαισίου και της αγοράς ενδιαφέροντος τους, να αποκτήσουν τις κατάλληλες επαφές καθώς και να είναι διατεθειμένες να προβούν σε σημαντικές επενδύσεις, σε ανθρώπινο και υλικό κεφάλαιο, ώστε να επιτύχουν τους στόχους τους.



## 5. Παράρτημα

### I. Χρήσιμες αναλυτικές μελέτες για τον τομέα του φαρμάκου στην Κίνα

1. The next phase: Opportunities in China's pharmaceuticals market, Deloitte China  
[http://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/ch/Documents/life-sciences-health-care/ch\\_Studie\\_Pharmaceutical\\_China\\_05052014.pdf](http://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/ch/Documents/life-sciences-health-care/ch_Studie_Pharmaceutical_China_05052014.pdf)
2. CHINA REGULATORY AND MARKET ACCESS PHARMACEUTICAL REPORT 2014, Pacific Bridge Medical <http://www.pacificbridgemedical.com/wp-content/uploads/2015/04/China-Regulatory-and-Market-Access-Pharmaceutical-Report-2014.pdf>
- 3 Investing in China's Pharmaceutical Industry - 2nd Edition, PWC, [https://www.pwc.com/gx/en/pharma-life-sciences/assets/en-pharma\\_03-26-small.pdf](https://www.pwc.com/gx/en/pharma-life-sciences/assets/en-pharma_03-26-small.pdf)
4. Υλικό σεμιναρίου για τις ευκαιρίες στον τομέα της υγείας στην Κίνα, EU SME Center,  
<http://www.eusmecentre.org.cn/sites/default/files/files/event/EU%20SME%20Centre%20Webinar%20-%20Opportunities%20for%20EU%20SMEs%20in%20China's%20Healthcare%20Sector.pdf>,
5. Μελέτη για τον τομέα υγείας στην Κίνα, EU SME Center  
<http://www.eusmecentre.org.cn/report/healthcare-sector-china>,  
[http://www.ccilc.pt/sites/default/files/docs/setor\\_da\\_saude\\_en\\_eusmecenter.pdf](http://www.ccilc.pt/sites/default/files/docs/setor_da_saude_en_eusmecenter.pdf)
6. Διαδικασίες Εισαγωγής φαρμάκων και ιατρικών συσκευών στην Κίνα,  
<http://www.eusmecentre.org.cn/guideline/importing-pharmaceutical-products-china> και  
[http://www.ccilc.pt/sites/default/files/eu\\_sme\\_centre\\_guideline\\_-\\_importing\\_pharma\\_products\\_update\\_-\\_jul\\_2014.pdf](http://www.ccilc.pt/sites/default/files/eu_sme_centre_guideline_-_importing_pharma_products_update_-_jul_2014.pdf), [http://www.ccilc.pt/sites/default/files/eu\\_sme\\_centre\\_report\\_-\\_the\\_medical\\_devices\\_market\\_in\\_china\\_may\\_2015.pdf](http://www.ccilc.pt/sites/default/files/eu_sme_centre_report_-_the_medical_devices_market_in_china_may_2015.pdf)
7. HEALTHCARE IN CHINA, A Kieger Report on the Chinese Healthcare Market, 2015,  
[https://kieger.com/fileadmin/News/2015-05-05-BRO-HEALTHCARE\\_IN\\_CHINA.PDF](https://kieger.com/fileadmin/News/2015-05-05-BRO-HEALTHCARE_IN_CHINA.PDF)

### II. Εμπορικές Εκθέσεις στη Λ.Δ. Κίνας

#### Κατάλογοι Εκθέσεων

[http://chinaexhibition.com/trade\\_events/list-0-114-0-Pharmaceutical\\_Industry.html](http://chinaexhibition.com/trade_events/list-0-114-0-Pharmaceutical_Industry.html)

[http://chinaexhibition.com/trade\\_events/list-0-55-0-Medical\\_and\\_Pharmaceutical.html](http://chinaexhibition.com/trade_events/list-0-55-0-Medical_and_Pharmaceutical.html)

(Διερεύνηση και σε και <http://www.sinoexhibitions.com/> καθώς και τη χρηστική σελίδα αναζήτησης Εκθέσεων στην Κίνα <http://www.en.fair123.cn>.)

#### **China-Pharm: China International Pharmaceutical Industry Exhibition**

Venue: Shanghai

Website: <http://www.china-pharm.net/>

#### **PHARMCHINA**

Venue: Chengdu

Website: <http://www.pharmchina.com.cn/>

**CPhI China**

Venue: Shanghai

Website: <http://www.cphi-china.com/>**China BioPartnering Forum**

Venue: Beijing

Website: <http://www.ebdgroup.com/cbpf/index.php>**Hospital Build and Infrastructure China**

Venue: Nanjing

Website: <http://www.hospitalbuildchina.com/>**Shanghai Medical and Healthcare Tourism Show**

Venue: Shanghai

Website: <http://www.ch-smts.com/>**China International Medical Equipment Fair (CMEF)**

Venue: Shenzhen

Website: <http://www.cmef.com.cn/en/index.html>**CHINAMEP - International Medical Instruments and Equipment Exhibition**

Venue: Beijing

Website: <http://www.chinamed.net.cn/en/index.asp>**MEDTEC CHINA**

Venue: Shanghai

Website: <http://www.medtecchina.com/index.php?page=home-en>**III. Εξαγωγές Ελλάδας - Λ. Δ. της Κίνας κλάδο φαρμάκου, 2012-15**

ΦΑΡΜΑΚΑ	2012	2013	% Μεταβολή	2014	% Μεταβολή	2015	% Μεταβολή
'3004' HD Code	1,274,165	739,716	-42	3,157,490	327	2,299,657	-26

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Οι ελληνικές εξαγωγές φαρμάκων αν και με διακυμάνσεις, παρουσιάζουν μια γενικότερη αυξητική τάση κατά τα τελευταία χρόνια. Το 2014 αποτέλεσαν το 15ο εξαγωγίμο προϊόν της χώρας μας στην Κίνα παρουσιάζοντας μια εντυπωσιακή άνοδο 327% ενώ για το 2015 σημείωσαν μια μικρή κάμψη παραμένοντας όμως σε υψηλά επίπεδα (17ο εξαγωγίμο προϊόν).

Αξιοσημείωτη διαφορά παρουσιάζουν τα κινεζικά στατιστικά στοιχεία τα οποία δίνουν πολύ πιο υψηλά ποσά. Συγκεκριμένα, για το 2014 δίνουν εξαγωγές από Ελλάδα στην Κίνα 16,836,600 δολ. ΗΠΑ (η Ελλάδα βρέθηκε στην 27η θέση

εξαγωγέων φαρμάκων στην Κίνα) και για το 2015 42,688,116 δολ. ΗΠΑ. Το θέμα της τεράστιας αυτής απόκλισης τελεί υπό διερεύνηση.

#### **IV. Σημαντικές κινεζικές εταιρίες ανά κλάδο**

##### **20 Μεγαλύτερες Φαρμακοβιομηχανίες στη Λ.Δ. Κίνας**

1	Guangzhou Pharmaceutical Group Co., Ltd.	<a href="http://www.gpc.com.cn/englishweb/ew01.htm">http://www.gpc.com.cn/englishweb/ew01.htm</a>
2	Xiuzheng Pharmaceutical Group Co., Ltd.	<a href="http://www.china-xiuzheng.com/">http://www.china-xiuzheng.com/</a>
3	Yangtze River Pharmaceutical Group Co., Ltd.	<a href="http://www.yangzijiang.com/">http://www.yangzijiang.com/</a>
4	Harbin Pharmaceutical Group Co., Ltd.	<a href="http://www.hayao.com/">http://www.hayao.com/</a>
5	Shanghai Pharmaceutical (Group) Co., Ltd.	<a href="http://www.pharm-sh.com.cn/#/Home">http://www.pharm-sh.com.cn/#/Home</a>
6	Shijiazhuang Pharmaceutical Group Co., Ltd.	<a href="http://www.e-cspc.com/english/index.aspx">http://www.e-cspc.com/english/index.aspx</a>
7	North China Pharmaceutical Group Co., Ltd.	<a href="http://www.ncpc.com.cn/">http://www.ncpc.com.cn/</a>
8	Weigao Group Co., Ltd.	<a href="http://en.weigaoholding.com/">http://en.weigaoholding.com/</a>
9	China Pharmaceutical Group Corporation	<a href="http://www.sinopharm.com/">http://www.sinopharm.com/</a>
10	Bayer HealthCare	<a href="http://www.bayer.com.cn/">http://www.bayer.com.cn/</a>
11	Northeast Pharmaceutical Group Co., Ltd.	<a href="http://www.negpf.com.cn/">http://www.negpf.com.cn/</a>
12	China Resources Double-Crane Pharmaceutical Co., Ltd.	<a href="http://www.dcp.com/">http://www.dcp.com/</a>
13	Hangzhou East China Pharmaceutical Group Co., Ltd.	<a href="http://www.eastchinapharm.com/">http://www.eastchinapharm.com/</a>
14	Sichuan Kelun Pharmaceutical Co., Ltd.	<a href="http://www.kelun.com/">http://www.kelun.com/</a>
15	Heilongjiang Zhenbaodao Pharmaceutical Limited	<a href="http://www.zbdzy.com/">http://www.zbdzy.com/</a>
16	Shanghai Roche Pharmaceutical Co., Ltd.	<a href="http://www.roche.com.cn/portal/eipf/china/cn/NCT-CN">http://www.roche.com.cn/portal/eipf/china/cn/NCT-CN</a>
17	Pfizer Pharmaceutical Co., Ltd.	<a href="http://www.pfizer.com.cn/">http://www.pfizer.com.cn/</a>
18	Kangmei Pharmaceutical Co., Ltd.	<a href="http://www.kangmei.com.cn/cn/index.jsp#">http://www.kangmei.com.cn/cn/index.jsp#</a>
19	Qilu Pharmaceutical Co., Ltd.	<a href="http://www.qilu-pharma.com/">http://www.qilu-pharma.com/</a>
20	Fu Ren Pharmaceutical Group Co., Ltd.	<a href="http://www.furen.com.cn/">http://www.furen.com.cn/</a>

##### **Σημαντικοί διανομείς φαρμάκων στη Λ.Δ. Κίνας**

Sinopharm	<a href="http://www.sinopharm.com/">http://www.sinopharm.com/</a>
Shanghai Pharma	<a href="http://www.pharm-sh.com.cn">http://www.pharm-sh.com.cn</a>
Jointown	<a href="http://www.jointown.cc/">http://www.jointown.cc/</a>
Nanjing Pharma	<a href="http://english.njyy.com/">http://english.njyy.com/</a>
Beijing Pharma	<a href="http://www.bipharmacy.com/en/index.aspx">http://www.bipharmacy.com/en/index.aspx</a>
Guangzhou Pharma	<a href="http://www.gzmpc.com/index_en.php">http://www.gzmpc.com/index_en.php</a>
Chongqing Tongjunge	<a href="http://www.taijitg.com/">http://www.taijitg.com/</a>
Nepstar	<a href="http://www.nepstar.cn/eng/about_1.asp">http://www.nepstar.cn/eng/about_1.asp</a>
China Meheco Corp.	<a href="http://www.meheco.com/">http://www.meheco.com/</a>
Harbin Pharmaceutical Group Co., Ltd.	<a href="http://www.hayao.com/">http://www.hayao.com/</a>
PROFEX Mr Paul C. Contomichalos	+ 86 021 63346266, 021 62880088 <a href="http://profex.com/">http://profex.com/</a> paulc@profex.com
Tong Reng Tang	<a href="http://en.trthi.com/">http://en.trthi.com/</a> zhangfengying@trthi.com auqitt@163.com



## 20 σημαντικές Εταιρίες Ιατρικών Συσκευών στη Λ.Δ. Κίνας

Andon Health Co., Ltd.	<a href="http://www.jiuan.com/">www.jiuan.com/</a>
Beijing Jingjing Medical Equipment Co., Ltd.	<a href="http://www.gmeditech.com/">www.gmeditech.com/</a>
Beijing Wandong Medical Equipment Co., Ltd.	<a href="http://www.wdjf.com">www.wdjf.com</a>
Contec Medical Systems Co., Ltd.	<a href="http://www.contecmed.com.cn">www.contecmed.com.cn</a>
Double-Dove Group Co., Ltd.	<a href="http://www.shuangge.com">www.shuangge.com</a>
Edan Instruments	<a href="http://www.edan-instruments.com">www.edan-instruments.com</a>
Jiangsu Yuyue Medical Equipment Inc.	<a href="http://www.yuyue.com.cn">www.yuyue.com.cn</a>
Jiangxi Hongda Medical Equipment Group Ltd.	<a href="http://www.jxhd.cn">www.jxhd.cn</a>
Lepu Medical Technology Co., Ltd.	<a href="http://en.lepumedical.com/">http://en.lepumedical.com/</a>
MicroPort Medical (Shanghai) Co., Ltd.	<a href="http://www.microport.com">www.microport.com</a>
Shaanxi Qinming Medical Instruments Co Ltd.	<a href="http://www.qinming.com/qm/index.asp">www.qinming.com/qm/index.asp</a>
Shandong Weigao Group	<a href="http://www.weigaogroup.com">www.weigaogroup.com</a>
Shandong Zibo Shanchuan Medical Instrument Co., Ltd.	<a href="http://www.shanchuan.com/">http://www.shanchuan.com/</a>
Shanghai Kehua Bio-engineering Co., Ltd	<a href="http://ft.skhb.com/overview.html">http://ft.skhb.com/overview.html</a>
Shanghai Medical Equipment Works Co. Ltd.	<a href="http://www.smew.cn">www.smew.cn</a>
Shenyang Neusoft Digital Medical System Co., Ltd.	<a href="http://www.neusoft.com">www.neusoft.com</a>
Shenzhen Landwind Industry Co., Ltd.	<a href="http://www.landwindmedical.com/">www.landwindmedical.com/</a>
Shenzhen Mindray Bio-Medical Electronic Corporate Ltd.	<a href="http://www.mindray.com.cn">www.mindray.com.cn</a>
Shinva Medical Instrument Co., Ltd.	<a href="http://www.shinva.com">www.shinva.com</a>
Zhejiang KDL Medical Equipment Co., Ltd.	<a href="http://www.zjkdl.com">http://www.zjkdl.com</a>

## **V. Χρήσιμοι Σύνδεσμοι**

**State Food and Drug Administration (SFDA)**

<http://eng.sfda.gov.cn>

**Chinese Pharmaceuticals Enterprises Association**

<http://www.cpema.org/home/>

**China Chamber of Commerce for Pharmaceutical Products**

<http://www.cmp.org.cn/>

**China Chamber of Commerce for Import and Export of Medicines and Health Products**

<http://www.cccmhpie.org.cn>

**China Association of Pharmaceutical Commerce**

<http://www.capc.org.cn/>

**Chinese Hospitals Association**

<http://www.cha.org.cn/eng/index.htm>

**China Association for Medical Devices Industry**

<http://www.camdi.org/en/>

**China Medicinal Biotech Association**

<http://www.cmba.org.cn>

**Chinese Medical Association**

<http://www.cma.org.cn/ensite/>

**Chinese Medical Doctors Association**

<http://cmdae.org/en/index.php>

**China Pharmaceutical Association**

<http://www.cpa.org.cn/Index.html>

## VI. Στοιχεία για τον φαρμακευτικό κλάδο στο Χογκ Κογκ . Πηγή Γενικό Προξενείο της Ελλάδος στο Χογκ Κογκ

### **Φαρμακευτική Αγορά Χογκ Κογκ – Χρήσιμα στοιχεία**

Κρατικές Υπηρεσίες

Department of Health - Drug Office

[www.drugoffice.gov.hk](http://www.drugoffice.gov.hk)

Hospital Authority

[http://www.ha.org.hk/visitor/ha\\_index.asp?Content\\_ID=0&Lang=ENG](http://www.ha.org.hk/visitor/ha_index.asp?Content_ID=0&Lang=ENG)

### **Φαρμακευτική Νομοθεσία**

Regulatory System

[http://www.drugoffice.gov.hk/eps/do/en/pharmaceutical\\_trade/](http://www.drugoffice.gov.hk/eps/do/en/pharmaceutical_trade/)

[other useful information /drug regulatory system.html](#)

Useful Guidelines & Forms

[http://www.drugoffice.gov.hk/eps/do/en/pharmaceutical\\_trade/guidelines\\_forms/pr\\_guide\\_main.html](http://www.drugoffice.gov.hk/eps/do/en/pharmaceutical_trade/guidelines_forms/pr_guide_main.html)

Certificates / Licenses / Specified Forms

[http://www.drugoffice.gov.hk/eps/do/en/pharmaceutical\\_trade/certificates\\_licences\\_specified\\_forms/certificates\\_licences\\_specified\\_forms.html](http://www.drugoffice.gov.hk/eps/do/en/pharmaceutical_trade/certificates_licences_specified_forms/certificates_licences_specified_forms.html)

### **Προκηρύξεις Διαγωνισμών – Κρατικές Προμήθειες**

Ηλεκτρονικοί Διαγωνισμοί

Government Logistics Department e-Tender Box (ETB)

[https://www.gldpcms.gov.hk/etb\\_prod/jsp\\_public/sm/ssm00407r.jsp](https://www.gldpcms.gov.hk/etb_prod/jsp_public/sm/ssm00407r.jsp)

Hospital Authority

[https://www.ha.org.hk/visitor/ha\\_visitor\\_text\\_index.asp?Parent\\_ID=2001&Content\\_ID=220021&Lang=ENG](https://www.ha.org.hk/visitor/ha_visitor_text_index.asp?Parent_ID=2001&Content_ID=220021&Lang=ENG)

### **Κατάλογοι Αδειοδοτημένων Επιχειρήσεων**

Licensed Wholesale Dealers

[http://www.drugoffice.gov.hk/eps/do/en/pharmaceutical\\_trade/news\\_informations/relicList.html?indextype=2A](http://www.drugoffice.gov.hk/eps/do/en/pharmaceutical_trade/news_informations/relicList.html?indextype=2A)

Licensed Pharmaceutical Manufacturers

[http://www.drugoffice.gov.hk/eps/do/en/pharmaceutical\\_trade/news\\_informations/relicList.html?indextype=ML](http://www.drugoffice.gov.hk/eps/do/en/pharmaceutical_trade/news_informations/relicList.html?indextype=ML)

#### **Οργανισμοί - Φορείς - Επιχειρηματικές Ενώσεις**

The Hong Kong Association of the Pharmaceutical Industry

Unit A, 20/F, Times Media Centre, 133 Wanchai Road, Wanchai, Hong Kong

Tel : 2528-3061 Fax : 2865-6283 Email : [info@hkapi.hk](mailto:info@hkapi.hk)

Website: <http://www.hkapi.hk/>

The Federation of Medical Societies of Hong Kong,

4/F Duke of Windsor Social Service Building,

15 Hennessy Road, Wanchai, Hong Kong

Tel: 2527 8898 Fax: 2865 0345 E-mail: [info@fmshk.org](mailto:info@fmshk.org)

Website: <http://www.pdahk.hk/>

Hong Kong General Chamber of Pharmacy

<http://www.hkgcpl.com.hk/>

Pharmacy and Poisons Board of Hong Kong

<http://www.ppbhk.org.hk/eng/index.html>

Hong Kong Private Hospitals Association

<http://www.privatehospitals.org.hk>

The Practicing Pharmacists Association of Hong Kong

<http://www.ppa.hk/>

The Society of Hospital Pharmacists of Hong Kong

<http://www.shphk.org.hk/>

The Pharmaceutical Society of Hong Kong

<http://pshk.hk/>

Hong Kong Medical Association

<http://www.hkma.org/eindex.htm>

Hong Kong Doctors Union

<http://www.hkdu.org/>

Consumer Council

[http://www.consumer.org.hk/website/ws\\_en/](http://www.consumer.org.hk/website/ws_en/)

### Πανεπιστημιακά Τμήματα

Department of Pharmacology & Pharmacy, the University of Hong Kong

<http://www.pharma.hku.hk/>

School of Pharmacy, the Chinese University of Hong Kong

<http://www.pharmacy.cuhk.edu.hk/>

Στοιχεία ελληνικών εξαγωγών φαρμακευτικών στο Χογκ Κονγκ

<u>ΕΤΗ</u>	<u>2011</u>	<u>2012</u>	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>
<u>ΑΞΙΑ ΣΕ</u> <u>ΕΥΡΩ</u>	828.140	783.953	1.331.395	1.754.651	2.834.419
<u>Ετήσια</u> <u>ποσοστιαία</u> <u>μεταβολή:</u>		-5,34%	69,83%	31,79%	61,54%

Πηγή: Census and Statistics Department, HKSAR Government (<http://www.censtatd.gov.hk>)

## VII. Πρόταση Συνεργασίας για Παραγωγή φαρμακευτικού Προϊόντος.

Ενδιαφέρον συμπαραγωγής συμπληρώματος διατροφής συνενζύμου Q10

Σε διάρκεια επισκέψεως στο Γραφείο μας εκπροσώπων της China Academy of Space Technology – CAST, ο κ. Pan Zheng Δ/ντής Ευρώπης και Ασίας μας υπέβαλε, μεταξύ άλλων, και την εν θέματι πρόταση συνεργασίας. Η CAST μέσω της Shenzou Biology and Technology Co Ltd είναι ο δεύτερος παραγωγός παγκοσμίως του συνενζύμου Q10 ως πρώτη ύλη. Επίσης προβαίνει στην παρασκευή προϊόντων υγιεινής διατροφής με περιεκτικότητα 50 mg Q10. Για τα προϊόντα αυτά έχει λάβει διεθνείς πιστοποιήσεις. Από κινεζικής πλευράς υπάρχει ενδιαφέρον να διερευνηθεί η προοπτική συνεργασίας με ελληνική εταιρεία και με στόχο την ευρωπαϊκή αγορά στις ακόλουθες γενικές γραμμές:

- Η CAST θα προμηθεύει την πρώτη ύλη Q10 στον εταίρο της στην πιο συμφέρουσα τιμή.
- Ο εταίρος θα εξερευνήσει την ευρωπαϊκή αγορά για τα χάπια των 50 mg της CAST καθώς και των δικών της προϊόντων με μεγαλύτερη περιεκτικότητα σε Q10.

- Η CAST μπορεί να βοηθήσει στην διερεύνηση της κινεζικής αγοράς για τα προϊόντα της ελληνικής εταιρείας με περιεκτικότητα σε Q10 άνω των 50 mg (Πιθανώς 100 ή 300 mg)
- Οι δύο πλευρές μπορούν να υιοθετήσουν συμπαραγωγή τύπου OEM.

Επιπλέον, η κινεζική πλευρά δηλώνει ανοικτή σε κάθε άλλη πρόταση συνεργασίας με τυχόν ενδιαφερόμενους. Τα στοιχεία επικοινωνίας του κ. Mr. Pan Zheng είναι διαθέσιμα από το Γραφείο μας σε ενδιαφερόμενους καθώς και σχετικό ενημερωτικό έντυπο

